

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Orientacions per fer projectes de conservació i gestió en espais naturals protegits

Ús públic, educació i sensibilització ambiental – Part 1

Introducció

Programa de la sessió

- **Benvinguda i introducció.** Cristina Palès, cap del Servei d'Educació Ambiental
- **Ús públic i dinamització d'activitats econòmiques.** Marta Moratonas, responsable d'Ús Públic dels Espais Naturals Protegits
- **Educació, voluntariat i comunicació,** Berta Gener, tècnica del Servei d'Educació Ambiental
 - Qualitat dels programes de voluntariat ambiental, Paula Puy, XCN
 - Qualitat de les activitats i programes d'educació ambiental, Jesús Canelo, SCEA

Introducció

Objectiu de les sessions formatives

- Donar a conèixer i impulsar sinèrgies positives per a la conservació del patrimoni natural en els Espais Naturals Protegits de Catalunya a través d'ajuts a les entitats ambientals.

Elements clau

- Cooperació entre administracions (Generalitat i locals) i entitats ambientals
- Coherència entre els diversos programes, plans i projectes que la DGPAMN està duent a terme i els projectes que es proposin en el marc d'aquests ajuts

Introducció

ORDRE ACC/48/2024, de 13 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions a entitats ambientals sense ànim de lucre de Catalunya per al finançament de projectes que millorin l'estat de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat en els espais naturals protegits en col·laboració amb els ens locals.

<https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=981112>

Bases reguladores: imports mínims a consignar per àmbit

- un 25% del seu pressupost a accions de conservació i gestió
- un 10% a accions de recerca i coneixement
- un 10% a accions d'educació, divulgació i comunicació
- un 10% a gestió de l'ús públic
- un 5% a accions de voluntariat

Introducció

Bases reguladores: criteris de valoració específics

m) Participació i coherència del programa de voluntariat ambiental en la proposta. Fins a 5 punts.

n) Qualitat i coherència del programa d'educació i sensibilització ambiental en relació amb la proposta. Fins a 10 punts.

o) Qualitat i coherència del pla de comunicació i la proposta de divulgació del projecte. Fins a 5 punts.

p) Dinamització d'activitats econòmiques directament vinculades en aquell espai: si es demostra que es genera un impacte positiu sobre empreses del territori directament vinculades al projecte, ja sigui incrementant els llocs de treball, donant suport a emprenedors/empreses emergents o afavorint la creació de col·laboracions públic-privades amb empreses culturals, educatives, turístiques, d'hoteleria, de biomassa o d'altres amb impacte sobre la sostenibilitat del projecte. Fins a un màxim de 5 punts.

q) Qualitat i coherència de la proposta de regulació d'usos. Fins a 10 punts.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Ús públic i dinamització de les activitats econòmiques

Ús públic i dinamització de les activitats econòmiques

Índex

- Introducció
- Línies principals de treball de la DG en gestió d'usos i accessos
 - Regulació
 - Informació
 - Sanció/ Coordinació i protocols de comunicació amb agents de l'autoritat
 - Divulgació --> lligat al punt educació i sensibilització
- Recursos disponibles
 - Manual jurídic d'ús públic dels ENP
 - Manual de senyalització dels ENP
 - Manual per a l'elaboració de cartells interpretatius
 - Manuals tècnics d'Europarc
- Dinamització econòmica: projectes existents de desenvolupament local

Introducció

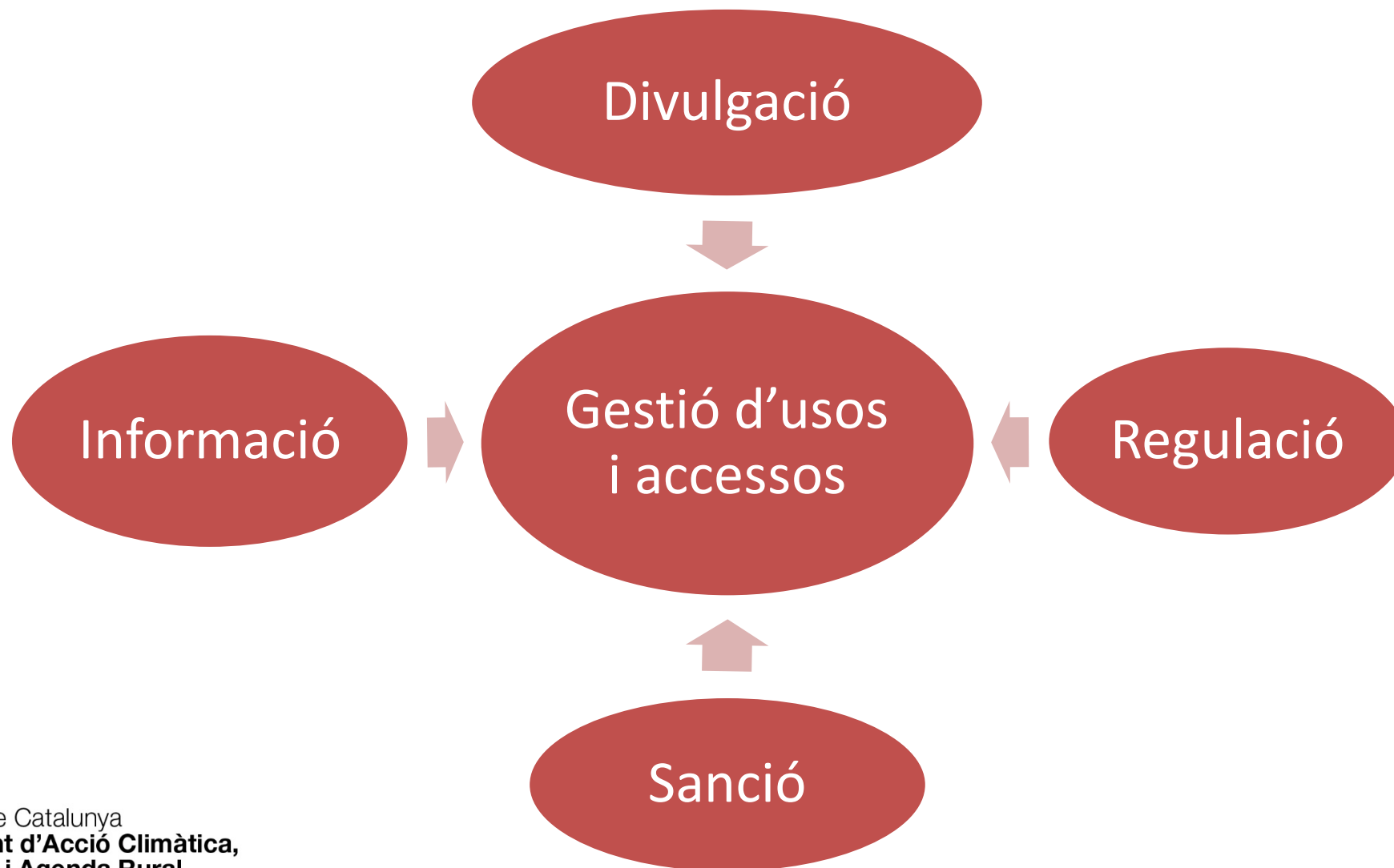
El repte de fer compatible l'ús amb la conservació

L'ús públic s'entén com el **conjunt de pràctiques i activitats** que es deriven de **l'ús i del gaudi** per part de les persones que visiten els espais protegits, de manera individual o col·lectiva, de forma espontània o organitzada, amb la finalitat principal de gaudir dels seus valors naturals, ambientals, estètics, paisatgístics o culturals.

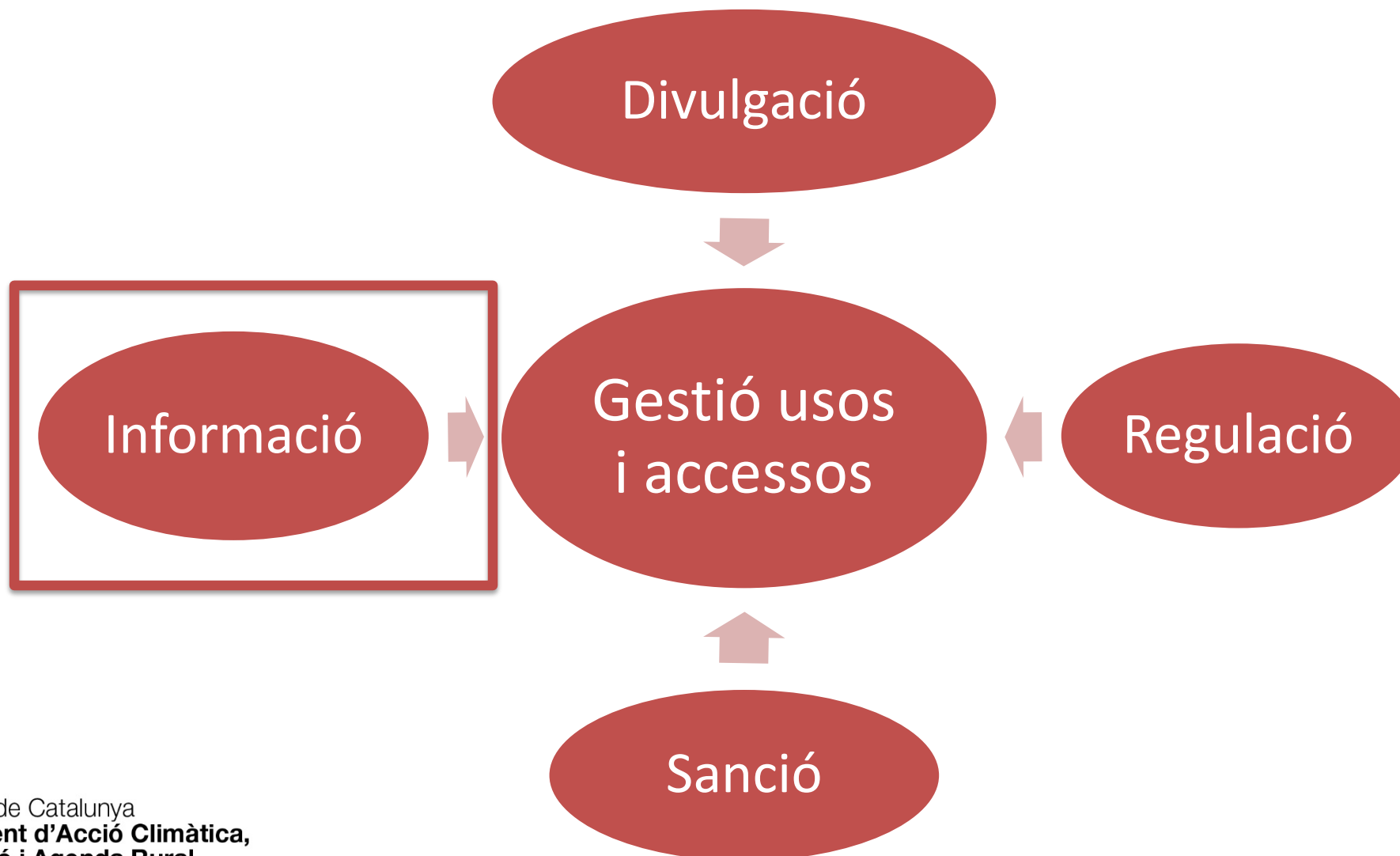
Objectiu

- Gestionar l'ús públic i social dels espais naturals protegits perquè aquest sigui de qualitat, **garanteixi la conservació de la natura** i sigui **compatible** amb els **altres usos** del territori.
- **Usos a compatibilitzar** en 3 àmbits principals: activitat ramadera extensiva, activitat agro-forestal i activitat cinegètica. Però també la seguretat ciutadana, el respecte als habitants del territori i el desenvolupament local.

Línies estratègiques de treball de l'UP

Línies estratègiques de treball de l'UP

Informació

L'atenció a les persones que visiten l'ENP: factor determinant i element primordial de la gestió de l'ús públic

Aspectes a tenir en compte: com es dona la informació

- Els/les informadors/es d'un ENP són la **cara visible de l'espai natural protegit**. Cal que s'atengui els visitants amb un tracte agradable en tot moment, utilitzant una comunicació assertiva, fer escolta activa i transmetre estima i passió pels valors de l'espai natural.
- El principal objectiu de l'informador/a és saber **identificar les necessitats del visitant** i informar responent a la seva demanda d'informació, posant-se a disposició del visitant per resoldre dubtes i donar-los indicacions.
- En el moment d'acollir el visitant és molt important **transmetre** que estan entrant a un ENP, on hi ha hàbitats i espècies que cal conservar, que existeix una normativa que regula què es pot fer i què no a l'espai i que hi ha unes recomanacions bàsiques per tal de realitzar una visita més segura i de qualitat. També les bones pràctiques a seguir.

Importància de comptar amb protocols d'informació

Informació

Aspectes a tenir en compte: on es dona la informació

- Els **centres d'informació** són una xarxa d'equipaments per a l'atenció i acollida als visitants i turistes que volen conèixer els diferents espais naturals, garanteixen l'accés a una informació de qualitat i també la difusió dels valors i la promoció d'un ús educatiu i respectuós.
- **Informació itinerant** en els llocs d'interès més visitats (accessos, miradors, aparcaments, itineraris, etc.). Són indrets de freqüentació elevada, sovint amb fort lligam estacional:
 - Els **punts d'informació** són localitzacions concretes dins l'espai natural que no disposen d'un equipament d'informació o, com a molt, tenen una infraestructura molt petita (tipus caseta). Són punts estratègics d'accés dels visitants a determinades zones de l'espai natural, des d'on poden iniciar diferents itineraris.
 - Les **àrees d'informació** són àrees de diversa extensió que agrupen un o varis itineraris. Segons la seva extensió, aquesta acció informativa al llarg de l'àrea delimitada es pot fer a peu o cal fer-la en vehicle.

Informació

Aspectes a tenir en compte: quins resultats esperem obtenir

- **Afavorir canvis o millores en el comportament** dels usuaris dels espais naturals i, així, minimitzar els possibles impactes negatius sobre el territori.
- Ampliar la **conscienciació de les persones** en relació amb el patrimoni natural i la biodiversitat i fomentar les **bones pràctiques**. Augmentar la participació individual i col·lectiva en la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.
- Aconseguir un bon **equilibri entre el gaudi i la protecció**.
- Ajudar a que **s'entengui la necessitat** d'implementar **mesures de regulació** de l'accés als espais naturals protegits, imprescindibles per garantir-ne la conservació.
- **Millorar la gestió de l'ús públic i social** de l'espai gràcies a les dades que s'extreuen de les enquestes als visitants. **Conèixer** els perfils del usuaris, quins són els interessos principals, la valoració que fan de l'espai, les pressions que reporten i moltes altres dades ens permet **dibuixar l'estratègia i les accions a implementar** i també millorar la percepció del visitant i la qualitat de la visita.

Dispositiu d'informadors/es ambientals als ENP

Campanya estiu 2023

Forma part de l'estratègia del Departament per garantir el dret d'esbarjo i la protecció de l'entorn i se suma a altres actuacions engegades en el mateix sentit

- **66 informadors/es ambientals** (80 si sumem els de tardor)
- **277.000 visitants** informats pels efectius del dispositiu
- ENP d'arreu de Catalunya i altres **zones** amb un **elevat índex de freqüentació**, com són els espais fluvials de la demarcació de Girona i la Catalunya Central i alguns punts de Tarragona.

[Campanya estiu 2023](#)

[Campanya estiu-tardor 2023 als ENPE](#)

Dispositiu d'informadors/es ambientals als ENP

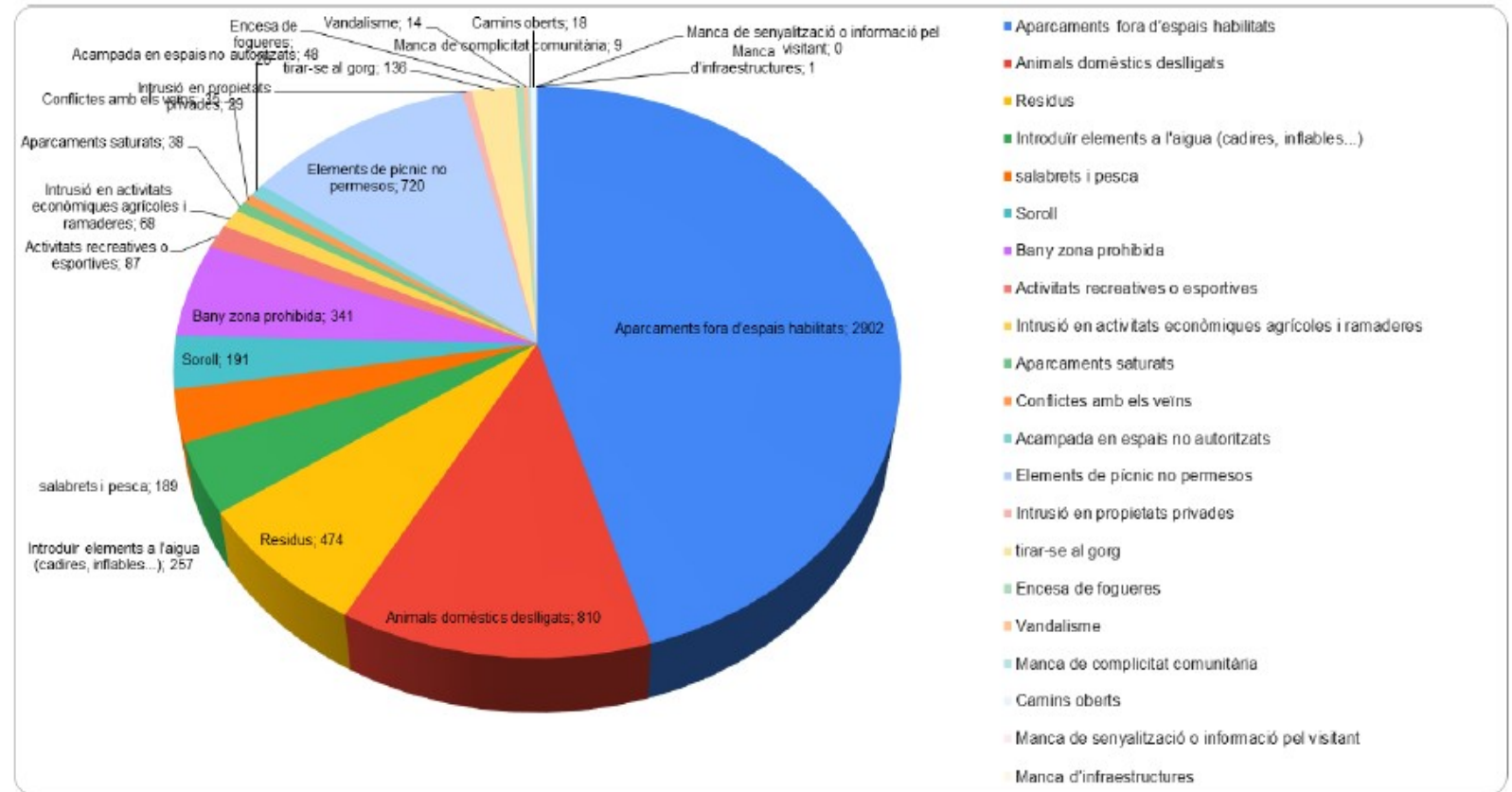
Total d'incidències detectades pels informadors

Tasques principals

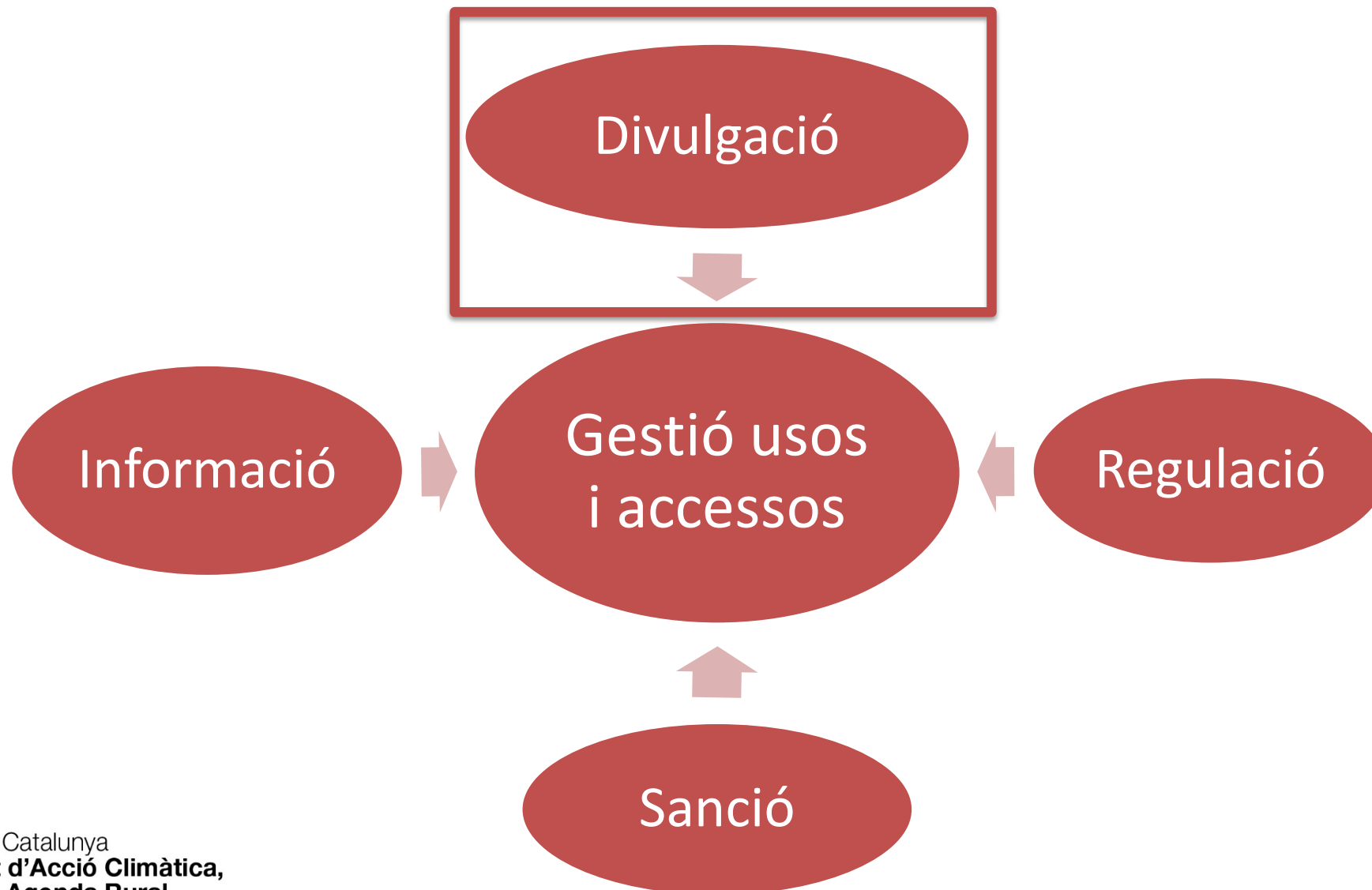
Acollida al visitant, informació dels usos permesos de l'espai, control d'accessos, gestió d'incidències i d'emergències i recollida de dades

Pressions més freqüents

Estacionament de vehicles fora dels espais habilitats, soroll, acumulació de deixalles o el fet de portar els gossos sense lligar.

Línies estratègiques de treball de l'UP

Divulgació

Una eina educativa

Entenem la divulgació com una eina educativa per **fer arribar a la ciutadania el missatge** de la importància de preservar els valors naturals dels espais naturals protegits. I també com una bona eina per aconseguir aliances, suports i confluències amb els grups d'interès extern.

Cal cercar, entre altres aspectes:

- Quina és la millor **plataforma per fer d'altaveu** de l'acció
- Quin són els millors **materials** a emprar
- Quin és el **llenguatge a utilitzar**: missatges clars, llenguatge senzill, frases en positiu

Públic
objectiu

--> lligat als punts d'informació. d'educació, sensibilització i comunicació

Alguns exemples

🕒 14 agost 2023 12:00 📅 Nota de premsa

Acció Climàtica col·laborarà amb Google i Wikiloc per ordenar l'accés als espais naturals protegits

Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural Del. Alt Pirineu i Aran Del. Penedès

- Les aplicacions Google Maps, Waze i Wikiloc incorporaran les indicacions establertes Generalitat de Catalunya per garantir un accés ordenat als espais naturals i la prioritza rutes oficials
- Es tracta d'una mesura més impulsada pel Departament per promoure un ús més cívics espais naturals

The image shows a YouTube video player interface. At the top, it says 'gencat | Parc Natural de Cap de Creus'. The video title is 'Regulació d'accés a la Punta de Cap de Creus i el Paratge de Tudela 2024'. Below the title, it says '23 de març - 1 d'abril de 2024'. The video thumbnail shows a lighthouse on a rocky cliff. There are three question boxes on the right side of the video player:

- Preguntes freqüents sobre la regulació d'accés a la Punta de Cap de Creus (2024)
- Questions about the regulation of acces to Cap de Creus point (2024)
- Questions sur la réglementation d'accès à la pointe du Cap Creus (2024)

At the bottom of the video player, there are logos for 'Generalitat de Catalunya', 'Parc Natural de Cap de Creus', and 'Ajuntament de Calonge'. There is also a 'Mira a YouTube' button.

Divulgació: campanya de sensibilització Equilibri Natural

Campanya de la DGPAMN, amb la col·laboració de diferents organitzacions (les 4 diputacions, Cos d'Agents Rurals, Ferrocarrils de la Generalitat i altres entitats).

Objectius:

- Sensibilitzar sobre el **valor dels espais naturals** protegits de Catalunya i la seva conservació.
- Promoure **bones pràctiques** per evitar la massificació i minimitzar els impactes sobre el medi.
- Informar les **mesures de gestió** d'ús públic que estan en actiu per evitar la sobrefreqüentació.

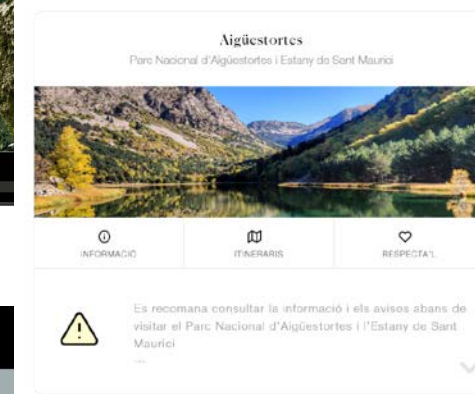
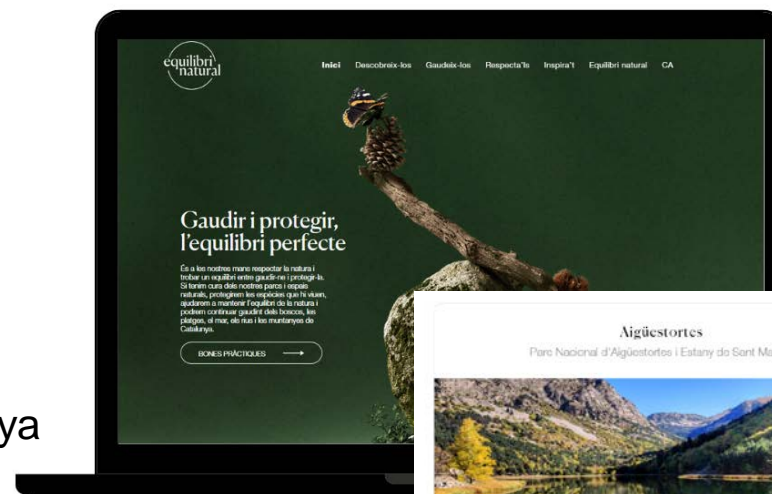
Més de 90 milions d'impactes a mitjans

mediambient.gencat.cat/ca/detalls/Noticies/240215-equilibri-natural

Divulgació: campanya de sensibilització Equilibri Natural

Portal espaisnaturals.cat

- Informació per planificar la visita
- Bones pràctiques i recomanacions
- Llistat d'espais naturals, i accés a pàgines de reserva i mesures de regulació
- Projectes i recursos inspiradors
- Espais de descàrrega dels materials de campanya (vídeos, peces xarxes socials, cartellera, etc.)

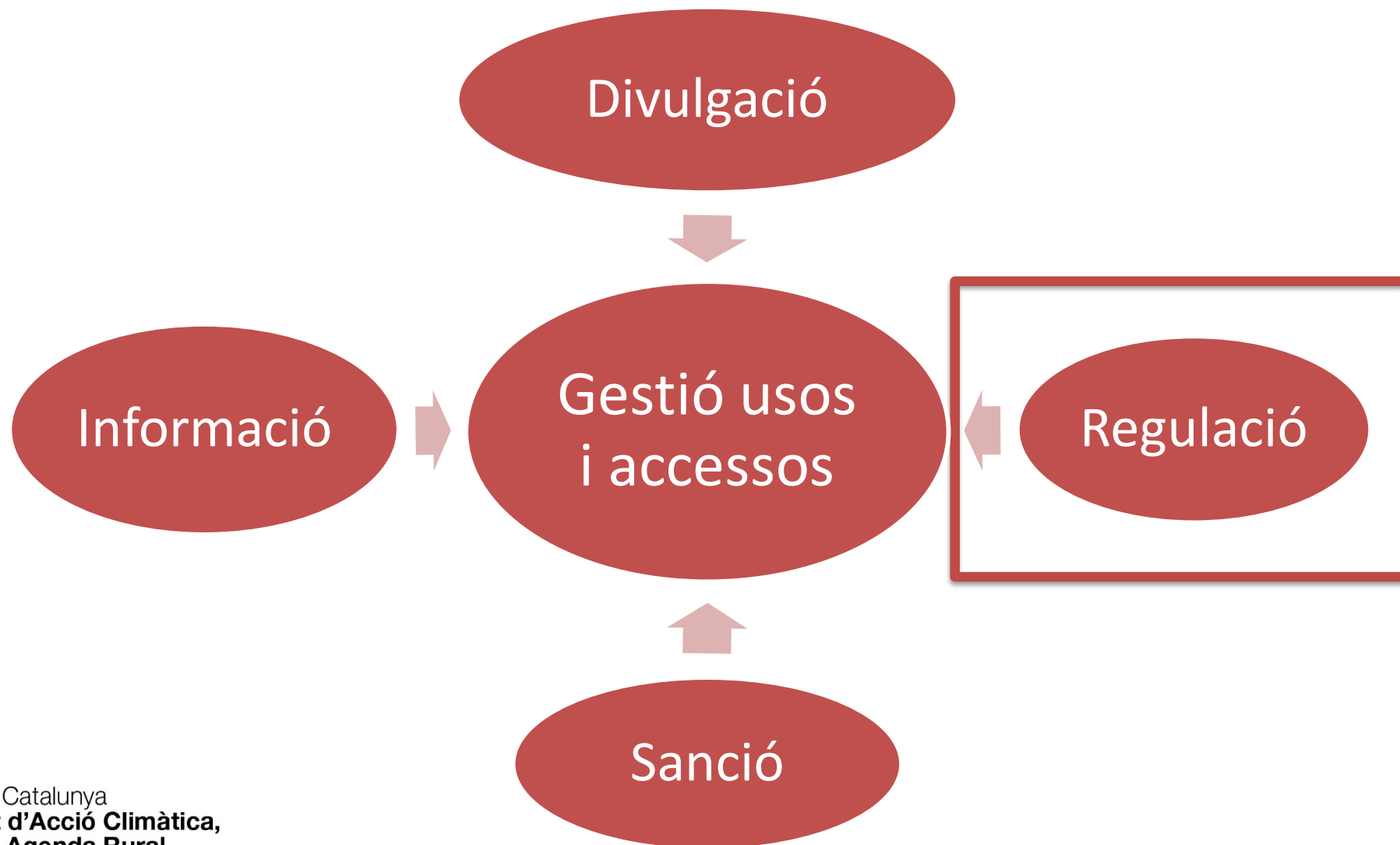

Per a l'any 2024...

- Continuitat campanya a mitjans
- Amplificar la campanya a nivell local
- Ampliar amb problemàtiques i bones pràctiques d'àmbits específics

Línies estratègiques de treball de l'UP

Regulació

Complexitat del marc legal aplicable

Confluència de normativa diversa

Directives d'àmbit europeu

- Directiva 92/43/CEE, de conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres, coneguda també com Directiva hàbitats.
- Directiva 79/409/CEE, d'aus

Legislació estatal

- Legislació estatal, com la Ley 42/2007 de patrimonio natural y de la biodiversidad

Legislació autonòmica

- Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme
- Llei 12/85, de 13 de juny, d'espais naturals
- Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural

Normatives municipals

- Diverses normatives municipals poden incidir-hi

Regulació

Complexitat del marc legal aplicable

Els usos i les activitats dins els espais naturals protegits també poden ser regulats segons **normativa sectorial**. Diverses normes, en el seu articulat, determinen restriccions quan la matèria objecte de regulació te lloc dins un espai natural protegit. Alguns exemples:

- Llei 9/1997 de regulació de **l'accés motoritzat** al medi natural
- Decret 148/1992 pel qual es regulen les **activitats fotogràfiques, científiques i esportives** que poden afectar les espècies de **fauna salvatge**
- Decret 64/1995 pel qual s'estableixen mesures de **prevenció d'incendis forestals**
- Decret 172/2008 de creació del Catàleg de **flora amenaçada** de Catalunya
- Real Decreto 1036/2017, de 15 de diciembre, por el que se regula la utilización civil de las **aeronaves pilotadas por control remoto**

Regulació

Complexitat del marc legal aplicable

Com a **normativa específica** de cada espai, el **Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge** és l'instrument de protecció, ordenació i gestió de l'ENP i té la **naturalesa jurídica** pròpia dels plans directores urbanístics pel que fa a l'ordenació dels usos del sòl.

- Determina els **objectius** de l'espai natural protegit.
- Regula els **usos del sòl** i l'**aprofitament dels recursos naturals**, l'**ús públic** de l'espai i la seva utilització per al gaudi dels ciutadans, i estableix les **mesures** necessàries, tant normatives com, si escau, d'actuació, per **conservar** el patrimoni natural, la biodiversitat, la geodiversitat i la qualitat paisatgística de l'espai.
- Pot establir la zonificació de l'espai i la regulació de la seva xarxa viària, delimitar zones perifèriques de protecció, àmbits d'influència i àmbits de connectivitat amb altres espais naturals, i establir mesures per a la promoció socioeconòmica i de governació de l'espai.

Regulació

Necessitat d'autorització per realitzar determinades activitats en ENP

Fruit de la normativa, per a dur a terme determinades activitats en els espais inclosos al Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), es requereix l'autorització corresponent. Cal tenir en compte que tots els espais de la Xarxa Natura 2000 estan inclosos en el PEIN.

[Sol·licitar l'autorització de l'activitat](#)

Com a conseqüència de tota aquesta complexitat normativa, s'ha elaborat un **manual jurídic** d'ús públic dels espais naturals protegits de Catalunya (apartat de recursos disponibles)

The screenshot shows the 'gencat' website interface. At the top, there is a navigation bar with 'gencat' logo, 'Àrea privada', 'Contacte', and 'CA'. Below it, a secondary navigation bar lists 'Inici', 'Temes', 'Seu electrònica', 'Tràmits', 'Situacions de vida', 'Generalitat', and 'Actualitat'. The main content area is titled 'Autorització d'activitats en espais naturals protegits'. It features a red button labeled 'Inicia' and a white button labeled 'Consulta on'. Below this, there is a table with three columns: 'QUI', 'COM', and 'QUAN'. The 'QUI' column lists 'Altres administracions | Ciutadania | Empreses | professionals | Entitats'. The 'COM' column lists 'Per Internet | Presencialment'. The 'QUAN' column lists 'En qualsevol moment' with a green checkmark icon.

Regulació

Garantir un accés ordenat als espais naturals protegits i fomentar mitjans de transport sostenibles

Amb la **col·laboració del món local**, es treballa per implementar **mesures addicionals** de regulació dels accessos als ENP. Té especial rellevància la **regulació temporal de l'accés motoritzat** per evitar aglomeracions o massificació en indrets emblemàtics i sensibles altament freqüentats en determinades èpoques de l'any.

Alguns exemples:

- [Regulació d'accés amb vehicles motoritzats a la punta de Cap de Creus](#)
- [Regulació d'accessos a Fontalba i Daió](#)
- Regulació d'accessos a la Pica d'Estats a l'estiu
- [Regulació d'accessos a Sadernes i Pont del Llierca](#)
- Altres: <https://espaisnaturals.cat/>

Pàrquings dissuasius o d'enllaç
Reserva prèvia d'aparcament
Busos llançadora
Transport regular

Regulació

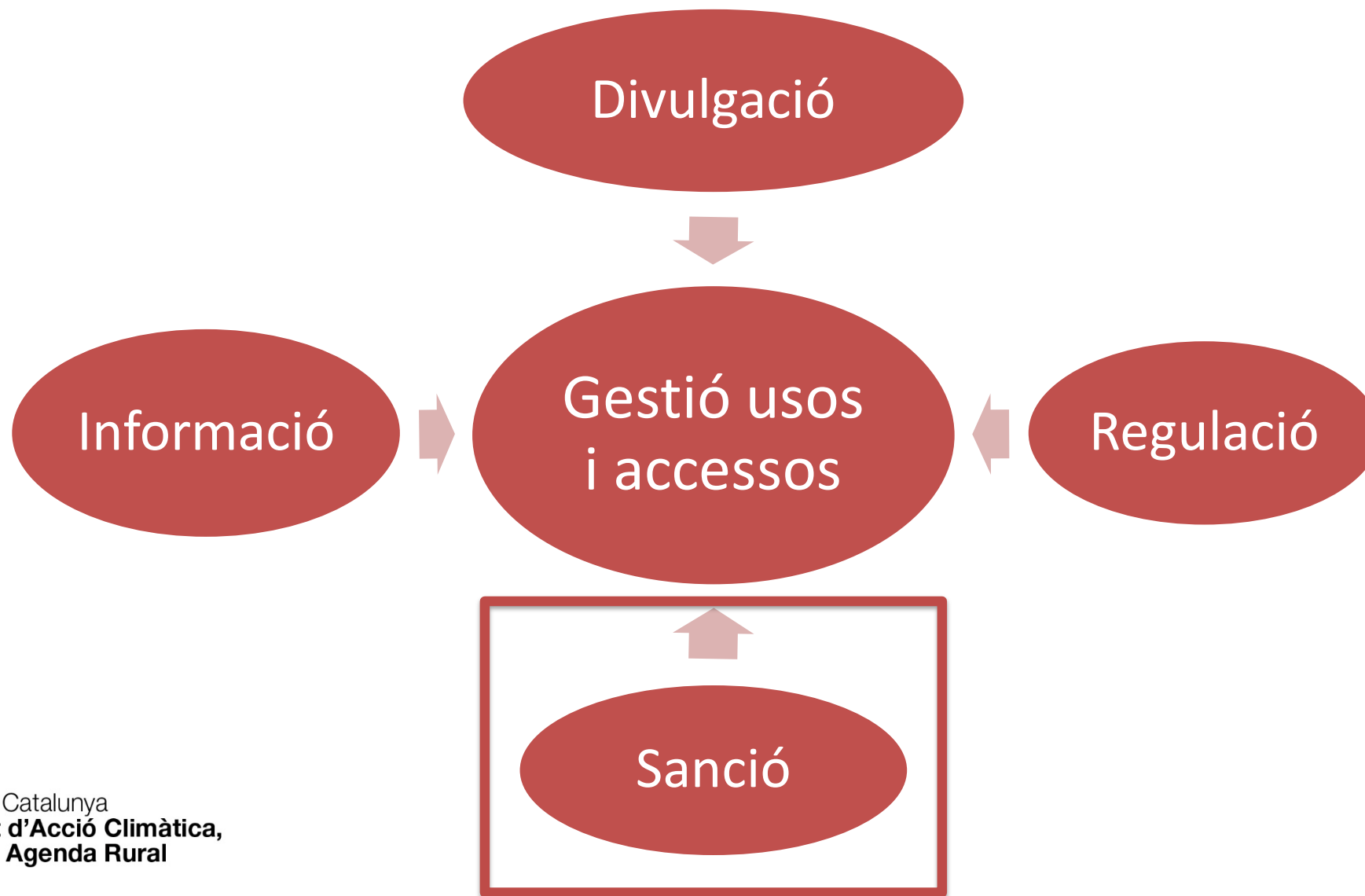
L'escenari actual de la regulació de l'ús públic en ENP

- La normativa que regula les activitats i l'accés públic als ENP de Catalunya és **complexa i inconnexa** entre les responsabilitats en matèria ambiental, forestal, hídrica, marina o municipal.
- Els gestors dels espais naturals protegits sovint tenim **dificultats a l'hora de gestionar** els usos i accessos per **manca de regulació** o de tipificació de l'activitat a regular. També per les **noves activitats** de gaudi que van sorgint a la nostra societat.
- Més enllà d'abordar aquesta problemàtica des d'una **vessant normativa**, també cal fer-ho des d'una **vessant d'educació i de consciència ambiental**. Ens cal establir mesures de regulació però també conscienciar de la necessitat de dur a terme **activitats amb criteris sostenibles**, el màxim de respectuoses amb l'entorn. Es vetlla especialment per a unes **bones pràctiques** tant a nivell d'activitats individuals de les persones que ens visiten com en l'organització d'activitats col·lectives. Un exemple concret seria el [Codi de bones pràctiques per a l'organització i celebració de curses de muntanya](#)

Repte per regular efectivament

- Cobrir **buits legals**
- **Adaptar-nos** en el temps

Línies estratègiques de treball de l'UP

Sanció

El règim sancionador en l'àmbit de la biodiversitat

El Decret 150/2019, de 3 de juliol, d'atribució de competències sancionadores derivades de l'aplicació de la normativa bàsica estatal en matèria de medi ambient estableix els òrgans competents per a la imposició de sancions en una sèrie de lleis estatals que regulen les infraccions i les sancions i que atribueixen a les comunitats autònomes (o al seu defecte als ens locals) la imposició de les sancions.

Els **òrgans competents** per aplicar les sancions de l'article 81 de la Llei (estatal) 42/2007 són:

- a) Sancions per infraccions de caràcter lleu: la persona titular de la direcció dels serveis territorials del departament competent en matèria de patrimoni natural i biodiversitat
- b) Sancions per infraccions de caràcter greu: la persona titular de la direcció general competent en matèria de medi natural i biodiversitat.
- c) Sancions per infraccions de caràcter molt greu: la persona titular del departament competent en matèria de patrimoni natural i biodiversitat.

Sanció

La necessitat d'establir protocols amb els agents de l'autoritat

- Identificar les activitats, **usos i comportaments que puguin ser objecte de sanció**. Cal tenir en compte que només es podrà sancionar si hi ha una normativa que així ho preveu.
- Incrementar i **millorar el control i la vigilància** en els ENP, especialment en indrets molt vulnerables o altament freqüentats, gràcies a la col·laboració dels agents de l'autoritat (agents rurals i mossos)
Possibilitat de contractar de manera temporal un servei addicional de vigilància privada (figura de guarda rural)
- Establir **protocols de coordinació i comunicació d'incidències** amb els agents de l'autoritat
 - Infraccions ambientals → CAR
 - Altres infraccions → Mossos

112

Recursos disponibles

Escena d'activitat de kaiak en un riu

Manual jurídic d'ús públic dels espais naturals protegits de Catalunya

Manual jurídic d'ús públic dels espais naturals protegits

Eines per a la regulació i la gestió de l'ús públic

Objectiu:

Es tracta d'un document que ofereix coneixements i eines per ajudar-nos a l'hora de regular els usos en els espais naturals públics i millorar-ne la gestió.

L'objectiu del manual és resoldre la complexitat administrativa a l'entorn dels espais naturals i donar pautes de treball

[Manual jurídic d'ús públic dels espais naturals protegits de Catalunya](#)

Escena d'activitat de kaiak en un riu

Manual jurídic d'ús públic dels
espais naturals protegits de
Catalunya

Manual de senyalització dels espais naturals protegits

Doble vessant: informació i regulació

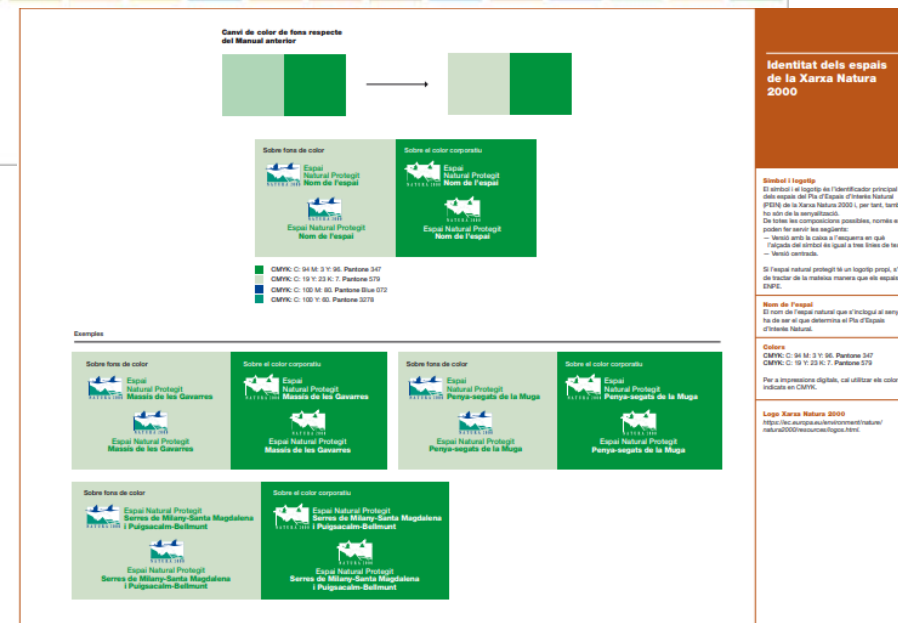
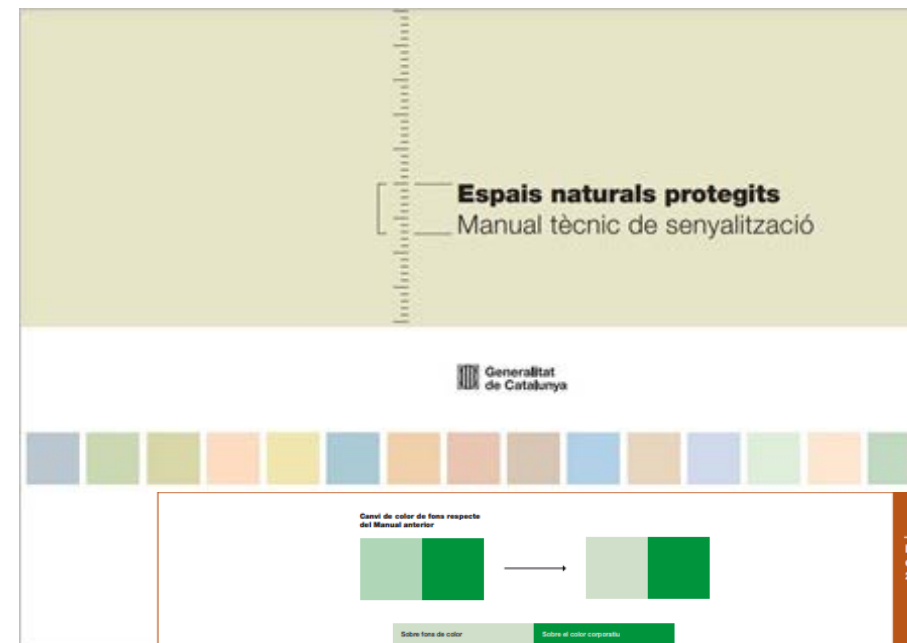
Instrument per **normalitzar** les pautes de disseny del **sistema gràfic i constructiu** de la senyalització dels ENP

- Accessos als espais
- Identificació d'equipaments i llocs d'interès
- Direccions
- Camins i itineraris
- Recomanacions
- Obres de millora
- Recomanacions particulars

[Manual de senyalització dels espais naturals protegits](#)

Pàgina 32. Identitat dels espais de la Xarxa Natura 2000

Pàgina 33. Identitat dels espais del PEIN que no són Xarxa Natura 2000, espais inclosos a l'Inventari d'Espais d'Interès Geològic i espais de l'Inventari de Zones Humides de Catalunya.

Manual per a l'elaboració de cartells interpretatius

Atraure, descobrir i entendre!

- No estableix requeriments tècnics o pautes d'estil d'obligat compliment (això correspon a les administracions i organismes gestors dels espais)
- Orienta sobre els aspectes que cal tenir en compte a l'hora de dissenyar un rètol divulgatiu o interpretatiu:
 - Com estructurar el text
 - Cal una entradeta?
 - Extensió recomanada
 - Nivell lèxic i consells de redacció.....*etc.*

[Manual de cartells interpretatius per a la divulgació de la geologia](#)

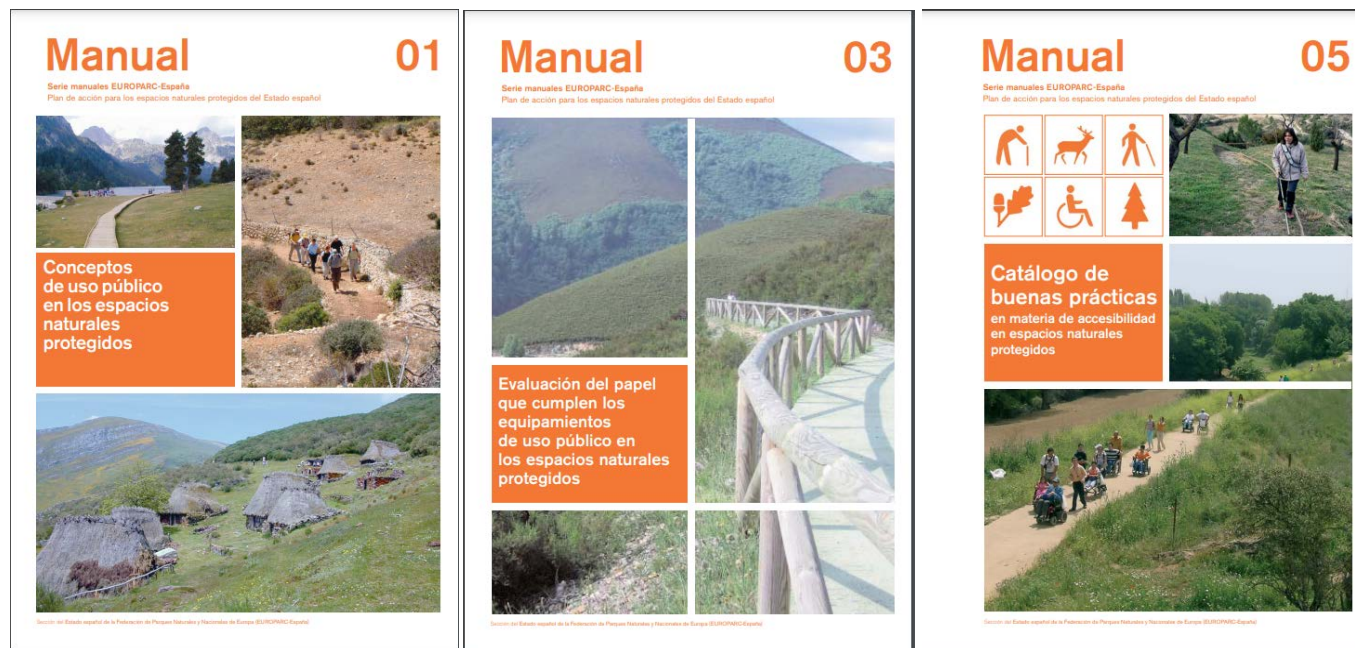

Manuais tècnics d'Europarc

Guies per a la planificació i gestió dels espais naturals protegits

- 14 manuals de la col·lecció tècnica que tracten de diversos aspectes de la planificació i la gestió dels espais naturals protegits

<https://redeuroparc.org/documentacion-tecnica/>

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Fomentar, fer compatible i vincular la **conservació** del patrimoni natural i la biodiversitat amb el **desenvolupament** territorial, l'**activitat econòmica i social**, la generació d'ocupació, l'emprenedoria i la innovació.

3 grans sectors:

1. Primari (agricultura, ramaderia, explotació forestal, etc.)
2. Secundari (artesanía, indústria)
3. Terciari (sector serveis: turisme, educació ambiental etc)

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector primari.

Recuperació de varietats locals més adaptades a les condicions de l'espai acompanyada d'una valorització social i econòmica del producte.

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Pa de la Tramuntana

Recuperació de varietats antigues i tradicionals de blat (Florence Aurora i Anza).

Varietats menys exigents en aigua i fertilització.

Produïdes per la Cooperativa Agrícola de Castelló d'Empúries al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Els flequers de girona elaboren el Pa de Tramuntana (valorització d'un producte).

En surt beneficiat: sector primari i secundari (artesà/indústria)

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Oli Salvatge (Iniciativa de l'Ass.Trenca)

Recuperació d'oliverars centenaris a Les Garrigues, protecció com a reserves de fauna i es conreen seguint mètodes ecològics per a obtenir un **Oli d'Oliva Verge Extra únic**.

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Altres exemples:

- Fundació Emys – **Melmelades de Can Moragues**
- La Sínia – **Cervesa La Sínia.**
- SeoBirdLife – **Arròs i pasta RietVell.**
- Grup de Natura-Freixe – **Oli Mas Pitoia, tisanes.**

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

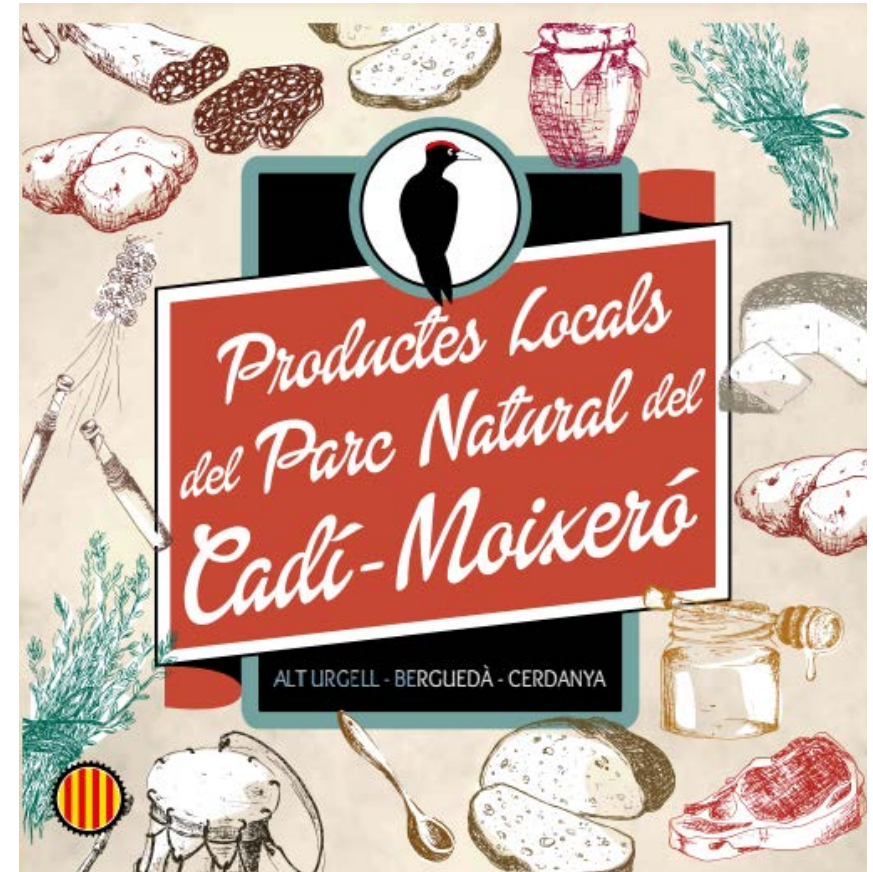
Iniciatives de DS vinculades al sector primari i secundari (artesà).

Catàleg de productor@s i artisan@s de l'ENP

Donar a conèixer els productes que s'obtenen dins l'ENP.

Visites d'explotacions i obradors.

Publicació que està penjada al web

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector primari, secundari (artesa) i terciari (restauració, guiatges etc.).

Parc a taula

Catàleg d'experiències gastronòmiques, visites guiades de descoberta d'indrets, visites a obradors etc.

Donar a conèixer els que treballen la terra i la coneixen, els que elaboren plats i els que ens ofereixen allotjament.

Parc a taula

Experiències
Parc a taula

Veniu a conèixer el que es cou dins la Xarxa de Parcs Naturals! Feu activitats enmig de la natura, tasteu la gastronomia local i endinseu-vos en el territori. Hi sereu molt ben acollits, tant pel paisatge com per la gent que hi viu i que hi treballa per oferir-vos els millors productes de la terra.

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector primari, secundari (artesà) i terciari (restauració, guiatges etc.).

Fira del Fajol

Donar a conèixer un producte antigament molt conreat a la Garrotxa i que s'havia perdut, el fajol.

Mercat de productes locals i artesanía.

El sector de la restauració s'involucra oferint plats amb fajol.

Visites guiades, animació etc.

Col·laboren:

Aulinas Assessors SL, Cuina Volcànica, Productes Naturals Can Ravira, Cartolot, Alzamora Packaging, Can Pastoret de Mollet, Centre Hípic Garrotxa, Consorci Sigma, Levi's Stone Olot, Geckoi, Ben Bé d'Olot, Floristeria Casa Carlicus, Can Manera, Taller Reyes, Olot Net, Càmping La Fageda, Val de Coloms, Dos Serveis, Fustes Palomé S.L., Bar restaurant la Canal, Copi Olot, Soy & Soy Pintats i Lacats, Pla de transició el treball (P.T.T.), treballs agrícoles Joan Anglada i Joan Mayá i altres.

Fira guardonada amb el premi 'Garrotxi de l'any 2014', junt amb la del farro de Bianya i la del fesol de Santa Pau (Les tres F)

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector primari, secundari (artesà) i terciari (restauració, guiatges etc.).

Fira del Ferro

El ferro, un recurs de la Vall Ferrera.

Valorització patrimoni immaterial, artesanania.

Mercat, gastronomia, visites guiades etc.

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector primari i secundari (artesa)

Espai de divulgació del patrimoni natural i cultural de Montsant així com pel foment de la cultura de l'oli.

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector terciari.

Creació d'itineraris i/o productes turístics basats en els recursos naturals i culturals de l'espai.

- Brama del cérvol, migració de cetacis, etc.
- Observació d'aus, espècies d'animals determinades, fauna marina, geologia etc.
- Arbres i flora (plantes medicinals, arbres monumentals, centenaris, paisatges de tardor, floració primaveral, etc.)
- Pedra seca, fonts, ermites, etc.
- Llegendes i tradicions.

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector terciari vs ús públic.

Ruta de l'isard i la marmota

PN Capçaleres del Ter i del Freser

Isards, muflons i marmotes

Els mamífers salvatges que mengen herba a l'alta muntanya són sobretot els isards, els muflons i les marmotes, que es poden veure amb facilitat, i els talpons, uns petits rosegadors que rarament s'observen tot i ser abundants.

L'isard (*Rupicapra pyrenaica*) és el mamífer més característic de l'alta muntanya dels Pirineus. És un animal esvelt i àgil, que es desplaça amb facilitat per pendents forts gràcies a una concentració molt elevada de glòbuls rojos a la sang, de manera que a la muntanya capta l'oxigen més bé que les persones. Té una màscara negra que travessa els ulls i unes banyes curtes en forma de ganxo, en tots dos sexes. Els mascles grans solen viure solitaris, mentre que les femelles, les cries i els joves fan agrupacions, que a vegades poden passar de cent individus.

El mufló (*Ovis gmelini*, o *Ovis aries musmonii*) i la marmota (*Marmota marmota*), que ara conviu amb l'isard, són animals introduïts. Els muflons van arribar al Ripollès en la dècada de 1980, procedents d'introduccions fetes a la part francesa dels Pirineus temps abans. És una raça primitiva d'ovella, que s'ha introduït en molts llocs d'Europa per la caça. És més rabassut que l'isard i només tenen banyes els mascles. La marmota es va introduir als Pirineus orientals també els anys 1980 i ara és molt comuna. Viu en grups familiars que s'amaguen en galeries subterrànies, i sempre hi ha un membre del grup que vigila i avisa amb un xiulet molt potent quan detecta un perill.

Normes i consells

- Als centres i punts d'informació us informaran i orientaran per tal de planificar una bona visita al Parc.
- Practicar senderisme és la millor manera de conèixer el Parc. Per a la visita seguretat, seguïu els camins senyalitzats, aneu ben equipats per a la muntanya i preneu la possibilitat que faci mal temps.
- Estem a un espai de ramaderia extensiva. Les taronges, flits i vallets són fonamentalment perquè els pastors no perdin el seu bestiar. Cal llançar-los sempre que se'hi creui un.
- El gos de salvatge al Parc, però pot ser perjudicial per al bestiar i la fauna salvatge que poden veure'l com a un depredador. Per això cal dur-lo lligat. Compliu A les Reserves naturals de França frontereres amb el parc, els gossos estan prohibits.
- Mantenint una distància prudencial amb el bestiar i la fauna salvatge, evitem interferències indesitjades.
- No és permès acampar ni fer foc a dins el Parc Natural. Cal endur-nos amb nosaltres les eines que generem, tant orgàniques com inorgàniques, paper higiènic inclòs. Entre tots mantindrem el Parc ben net.
- No es pot fer volar drons. Al Parc hi ha moltes espècies que nidifiquen a terra i es poden veure afectades per la presència de drons.
- No es permet circular amb vehicles motoritzats fora de carreteres i pistes obertes a la circulació. Respecteu la senyalització i aparqueu als llocs habilitats.
- La recollida no és permesa dins del Parc Natural. Hi ha moltes espècies protegides, algunes de les quals estan amenaçades.

Crèdits

Fotografies: Arxius Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
Il·lustracions: Toni Llobet
Text: Associació Al Ter i Pare Aymenich
Disseny i maquetació: Associació Al Ter

Ruta dels isards i les marmotes
Itinerari interpretatiu

Descripció

Itinerari que ens convida a endinrear-nos a l'esclarrissada la pinada de pi negre de serra d'Estremera, bosc subalpi que s'alterna amb prats de pastura, que s'obren com una balconada al gran massís del Puigmal.

Deixant la zona d'aparcament, passada la barrera, el recorregut remunta la carretera fins al coll de les Barraques, des d'on podem gaudir de magnífiques panoràmiques, tant cap al sud, amb les serralles prepirinenques del Ripollès i el Montseny, com a taló de fons, com cap al nord, amb el gegant Puigmal omnipresent a partir d'aquest punt del recorregut.

Seguim la pista forestal en direcció nord-oest que ens condueix cap al pla dels Ventolanesos. En aquest punt deixem enrere el bosc per entrar als prats de pastures, el regne dels isards i les marmotes. Més enllà arribem al pla de la Vaquerissa, al fons el qual hi ha un aiguaneix que ens serveix de referència per ascendir en diagonal fins a la visible barrega homònima.

Un cop recuperades les forces cal reprendre el camí en direcció sud a cercar el pas carener, des d'on, tot reseguint el filat descendim per la pinada de pi negre fins retrobar la carretera per on havíem accedit al coll de les Barraques.

Altimetria

2000 m
1837 m

0 km 1 km 2 km 3 km 4 km 4,6 km

Com arribar-hi?

Tren de la línia R3 (Barcelona-Puigcerdà). Baixarem a Planolles. Des de Planolles pujarem pel GR11 fins al Refugi del Corral Blanc (2 hores aproximadament), poc després comença la ruta. També es pot agafar autobús des de Ripoll a Planolles.

Des de Planolles, pujarem per la carretera fins el mirador del Montgrony i el coll de les Barraques. Després el cotxe a la barrega, uns 250 m passat el refugi del Corral Blanc.

4,66 km **1 h 30 min** **+148 m**

Dificultat (SENDIF):

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Planolles
Departament de Girona

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
Generalitat de Catalunya

@pnterfreser @PNTerFreser 967116811
<http://parcnaturals.gencat.cat/ter-freser>
pnterfreser@parcnaturals.gencat.cat

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al sector terciari vs ús públic.

Ruta medieval de Palau-Sator a Pals PN del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

1 Aparcament i església de Sant Pere (19 m)

Aparcament de terra amb força capacitat situat al costat de l'església de Sant Pere. L'església va ser construïda a l'exterior de les muralles del segle XIII, té una sola nau orientada a l'est i un absis semicircular.

2 Sant Feliu de Boada (21 m)

Església d'estil gòtic tardà d'una nau i absis poligonal, construïda amb elevació. Algunes restes indiquen el seu ús com a fortificació. Es troba recollida a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

3 Conjunt històric de Pals (50 m)

Nucli emmurallat, amb un enorme patrimoni històric, que combina harmoniosament els estils romànic, gòtic i barroc. Val la pena fixar-se en els detalls, com les finestres i les reixes forjades exquisidament.

4 Sant Julià de Boada (27 m)

Petit poble que destaca per presentar una de les construccions d'estil preromànic més ben conservades de la comarca: l'església del segle IX. Es troba recollida a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

5 Sant Pau de Fontclara (7 m)

Petit nucli d'aires medievals. La seva església, d'estil romànic i d'una nau, conserva la decoració mural de l'absis i l'arc triomfal. Es troba recollida a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

6 Conjunt històric de Palau-Sator (26 m)

Nucli medieval que presenta l'oportunitat de rememorar temps antics passejant pels seus carrers. Destaquen el castell i la torre de les Hores. L'any 2017 va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional.

Ruta senderista pel Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

Ruta medieval de Palau-sator a Pals

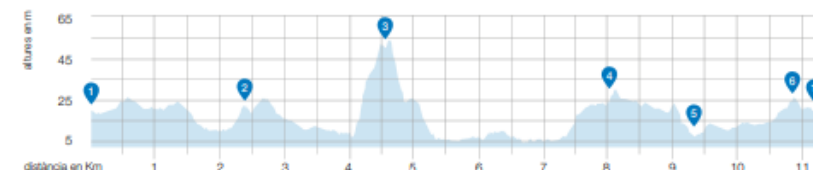
Ruta circular, apta per al públic familiar, amb **punt d'inici a l'aparcament situat al costat de l'església de Sant Pere de Palau-sator**. Després de visitar l'encantador nucli medieval de Palau-sator, l'itinerari pren la direcció cap a la GI-651, passa pel costat de la carretera i agafa un camí. Avançant en sentit sud, troba **Sant Feliu de Boada**. Des d'aquí, canvia la direcció cap a l'est i recorre un sender acompanyat de camps fins a **Pals**. Després de descobrir i admirar el seu centre històric, el recorregut **segueix el GR-92** i posa rumb cap al nord. A continuació, abandona el GR i continua per una carretera estreta amb l'objectiu d'accedir a l'**església de Sant Julià de Boada**, una autèntica joia arquitectònica. Finalment, arriba a **Fontclara** i posa en marxa el retorn a **Palau-sator** agafant de nou el GR-92.

Com arribar? **Track de la ruta** **estacionament Gratuït +60 places**

DADES TÈCNiques
 distància **11,2 km** **difficultat (SENDIF) moderada**
 desnivell **90 m** **passos equipats no**
 temps estimat **3h 45'** **època any tot l'any**
 tipus de ruta **circular** **senyalització sense senyalització**

El Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter presenta un **caràcter ric i heterogeni** que engloba una bona representació de gairebé tots els paisatges mediterranis més preuats: dels fons submarins a les cales i de les cales als cims perfumats amb l'olor de la farigola i el romaní. El seu valor paisatgístic es defineix pel **conjunt de factors geològics, meteorològics i humans que han anat donant forma al medi físic i natural, amb espècies singulars de flora i fauna totalment adaptades, com una enorme varietat d'ocells**. Sens dubte, tot un espai per explorar, conèixer i estimar.

PERFIL ALTITUDINAL I MAPA TOPOGRÀFIC

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades al terciari vs educació ambiental.

Festa de les cigonyes (Grup de Natura Freixe)

Les cigonyes, un símbol de la reserva natural de sebes.

FESTA I CURSA DE LES CIGONYES

Una jornada festiva per a totes les famílies de la Ribera d'Ebre i voltants per gaudir de la Reserva Natural de Sebes. Vols moure't per la natura? Participa a la cursa cursa cent per cent solidaria!

Desenvolupament socioeconòmic en ENP

Iniciatives de DS vinculades als diferents sectors vs educació ambiental.

Viu el Parc (Diputació de Barcelona)

Festa de l'ENP

Donar a conèixer la gestió, valors i recursos.

Descobrir amb la família i amics tot els vessants dels parcs, així com el seu ric patrimoni natural i cultural.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Orientacions per fer projectes de conservació i gestió en espais naturals protegits

Ús públic, educació i sensibilització ambiental – Part 2

Educació, voluntariat i comunicació

Índex

- Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica
- Voluntariat ambiental: línies de treball de la DGPAMN
- Visibilització i qualitat per al voluntariat ambiental (XCN)
- Educació i sensibilització ambiental: línies de treball de la DGPAMN
- La qualitat en les activitats i programes d'Educació ambiental (SCEA)
- Comunicació i difusió

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental als ENP (PEEVA)

- Una **estratègia comuna** com a marc per a les estratègies particulars de cada espai
- Estableix per a un període de quatre anys un seguit d'accions clau amb una **visió conjunta** de tots els espais naturals per, d'aquesta manera, **millorar i enfortir** aquests dos dels aspectes clau de la gestió d'un parc natural. [Document resum executiu PEEVA 2019-2022](#)
- Actualment s'està actualitzant el **PEEVA amb una visió 2030**.

MISSIÓ

Reconèixer i consolidar l'educació i el voluntariat ambiental com a àmbits d'actuació fonamentals dels espais naturals protegits (ENP), que requereixen planificació, recursos adequats i treball en xarxa amb agents diversos.

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Plans estratègics de cada espai natural

- A partir del PEEVA s'han elaborat i s'estan desplegant els **plans estratègics d'educació i voluntariat ambiental específics** de cada ENPE on s'emmarquen els programes d'educació i voluntariat de cada espai.
- Alguns exemples:
 - PN Cap de Creus <https://parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/cap-creus/viure-hi/educacio-ambiental/>
 - PN dels Ports <https://parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/ports/viure-hi/educacio-ambiental/>
- Les estratègies específiques també es recullen en el **nous plans estratègics d'ENP** de cada espai natural que actualment s'estan elaborant.

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Objectius generals: educació ambiental

- Incrementar la **valoració i estima social** pels ENP mitjançant la descoberta i el coneixement dels valors naturals, culturals i paisatgístics, i del funcionament dels ecosistemes.
- Conscienciar sobre les **problemàtiques socioambientals** que existeixen als ENP i fomentar la cerca i proposta de solucions per afrontar-les i resoldre-les.
- Aconseguir que els **usuaris i visitants entenguin la necessitat de protecció i gestió** dels recursos naturals i actuïn de manera respectuosa quan hi interaccionin.
- Aconseguir el compromís, la participació i la **coresponsabilització de la població local** en la conservació i gestió dels ENP, tant a títol individual com col·lectiu.

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Objectius generals: voluntariat ambiental

- Contribuir a la conservació, millora i difusió dels valors naturals i culturals dels ENP a través de la **implicació desinteressada** de persones compromeses amb l'entorn.
- Incrementar la **valoració i estima social** pels ENP mitjançant accions de voluntariat gestionades per entitats i campanyes puntuals promogudes pels propis ENPE.
- Canalitzar i donar resposta a les **demandes de la ciutadania**, de les entitats sense ànim de lucre i d'altres agents socials d'implicar-se de manera voluntària en la conservació i gestió dels valors naturals i culturals dels ENP.
- Generar i mantenir **espais de participació i col·laboració** entre els òrgans gestors dels ENP, la societat civil organitzada (especialment entitats d'àmbit local) i la ciutadania, que permetin teixir i consolidar complicitats a mig i llarg termini.
- Promocionar, orientar i oferir **suport a les entitats** que vulguin dur a terme accions de voluntariat dins l'àmbit dels ENP.

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Línies d'actuació: educació i sensibilització ambiental

- Vinculació entre les comunitats educatives i els ENP (**Xarxes d'Escoles** dels Espais Naturals)
- Oferta pedagògica dels ENP basada en **metodologies innovadores i actives** alineades amb el currículum educatiu
- Programes de sensibilització per a la **població local** i els col·lectius del territori.
- Divulgació i sensibilització per als **visitants** dels espais naturals.
- Mecanismes estables de formació, treball i **coordinació amb els col·lectius** implicats en la sensibilització i l'educació dins els ENP.

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Línies d'actuació: promoció del voluntariat ambiental

- Consolidació dels **espais de governança** del voluntariat ambiental als espais naturals
- Millora de la **comunicació** de les accions de voluntariat ambiental als espais naturals
- Establiment de **criteris i instruments compartits** de promoció de voluntariat als diferents espais naturals

Educació i voluntariat als ENP: visió estratègica

Línies d'actuació: accions transversals i coordinació

- Integració dels beneficis del contacte amb la natura per la **salut i el benestar**
- Universalitat i l'**accessibilitat** de les accions
- Integració dels **valors culturals** dels espais naturals
- Formació i l'intercanvi** d'experiències entre espais naturals
- Coordinació i el **treball en xarxa** dels diferents ENP
- Programació comuna** d'activitats en el conjunt dels ENP (efemèrides ambientals)

Voluntariat ambiental: línies de treball de la DGPAMN

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Voluntariat als ENP: context

Marc estratègic i normatiu

- L'Estratègia Esnatura preveu el foment al voluntariat ambiental com a motor per a la implicació social per a la conservació de la natura amb un doble objectiu: **incrementar en nombre i en qualitat**.
- És important alinear les iniciatives de voluntariat amb els **objectius estratègics de conservació**, per aprofitar esforços i eixamplar la base de suport social a les actuacions de conservació.
- La **Llei 25/2015**, del voluntariat i el foment de l'associacionisme:
 - La gestió de programes de voluntariat correspon a les entitats sense ànim de lucre.
 - Les administracions públiques: foment, suport i coordinació entre les entitats i la ciutadania.
- La DGPAMN coordina diferents **línies d'actuació per promoure el voluntariat** ambiental. Les dues principals són:
 - El voluntariat als centres de fauna salvatge del Departament.
 - El [voluntariat als espais naturals protegits](#) (en el marc del PEEVA)

Voluntariat als ENP

Taules de voluntariat als ENP

- La seva funció és garantir la **coordinació** entre els òrgans gestors dels espais naturals i les entitats ambientals que hi realitzen voluntariat.
- I facilitar **sinergies** i una **planificació** d'accions de voluntariat coherents amb els objectius i les línies de gestió dels parcs.
- Un **model de governança extrapolable** a altres espais naturals protegits i àmbits territorials.

Voluntariat als ENP

Taules de voluntariat als ENP

Més informació:

[Taula de Voluntariat Ambiental del Pirineu Occidental Català](#)

[Taula de Voluntariat Ambiental del Pirineu Oriental](#)

[Taula de Voluntariat Ambiental dels ENPE de l'Empordà](#)

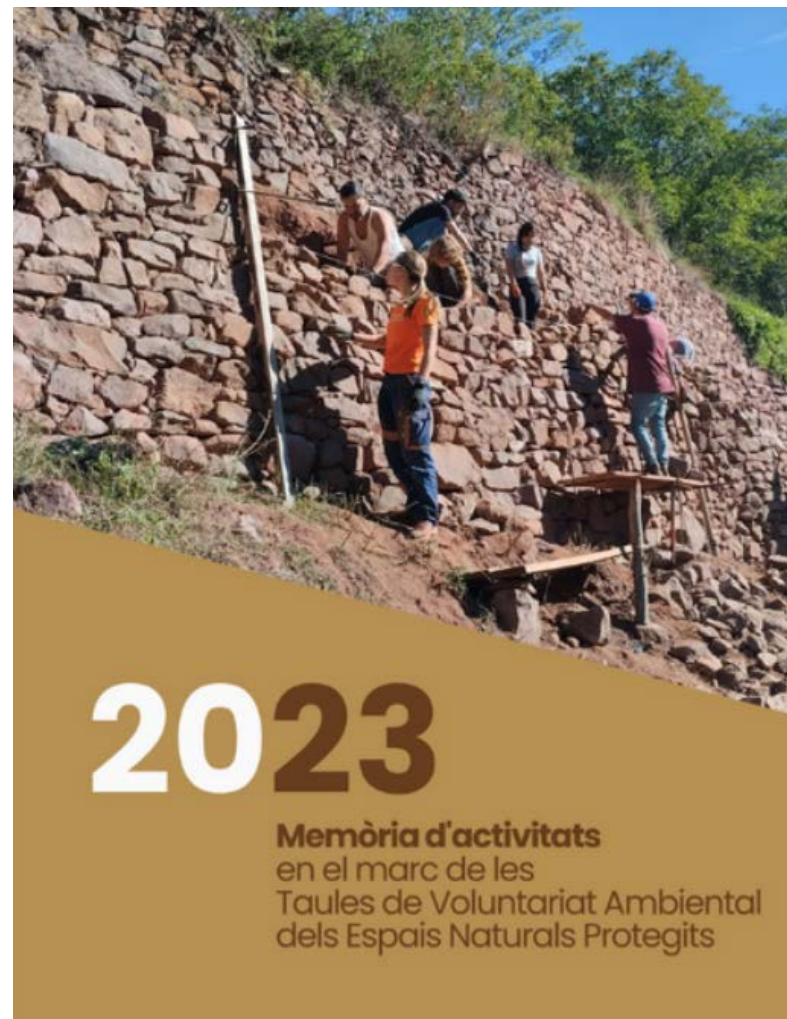
[Taula de Voluntariat Ambiental de les Terres de l'Ebre](#)

Voluntariat als ENP: taules de voluntariat

Memòria 2023

5.000 persones col·laboren com a voluntàries amb els espais naturals protegits Les Taules de Voluntariat Ambiental es consoliden amb 79 entitats participants

<https://mediambient.gencat.cat/ca/detalls/Noticies/20240325-memoria-tva>

Voluntariat: més informació i recursos

- Apartat web voluntariat ambiental- DGPAMN: [enllaç](#)
- Memòria 2023 – taules de voluntariat: [enllaç](#)
- Voluntariatambiental.cat: [enllaç](#)
- Guia: Com elaborar un pla de voluntariat ambiental? (2023) [enllaç](#)
- Guia: Fem Camí. Guia de criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental (2013): [enllaç](#)
- Guia: Com participar en projectes de ciència ciutadana i natura des de les entitats ambientals (2024): [enllaç](#)
- Guia: Organitza un Bioblitz! (2024) [enllaç](#)

Visibilització i qualitat per al voluntariat ambiental

Paula Puy

Xarxa de Conservació de la Natura

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Qui som?

- La XCN és una entitat sense ànim de lucre de **2n nivell** i declarada **d'utilitat pública**.
- Es va crear al 2019 fruit de la fusió de la Xarxa de Voluntariat Ambiental i la Xarxa de Custòdia del Territori.
- Actualment, agrupa prop de **200 organitzacions** d'arreu de Catalunya: associacions (prop del 50%), fundacions, ajuntaments, centres de recerca, empreses i altres administracions públiques.

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Què fem?

Impulsem la custòdia del territori i el **voluntariat ambiental**

Dos objectius fonamentals

- Intern:** Millora de la qualitat del voluntariat ambiental.
- Extern:** Augment de la visibilització del voluntariat ambiental.

Augment de la visibilització del voluntariat ambiental

Voluntariat Ambiental a Catalunya

CONTACTE SEQUEIX-NOS: f t i Cerca ...

INICI XCN VOLUNTARIAT ACTIVITATS ENTITATS NOTÍCIES RECURSOS

A Catalunya es fan multitud d'activitats de voluntariat per a la conservació del patrimoni natural i la preservació del medi ambient, arreu del territori i al llarg de tot l'any.

APUNTA'T A LA NEWSLETTER

Nom Correu electrònic Població Comarca ENVIAR

Accepto les condicions legals

ENTITATS
Doneu d'alta les vostres activitats de voluntariat

ESCUULL EL TEU VOLUNTARIAT

Segons el públic: TOTJHOM MÓN EDUCATIU EMPRESSES ACTIVITATS RSC UN DIA LLARGA DURADA

Per entitat: ENTITATS A LA CARTA **ALS ESPAIS NATURALS PROTEGITS** ALS CENTRES DE FAUNA

Voluntariat als Espais Naturals Protegits

Els Espais Naturals Protegits de Catalunya contenen una gran biodiversitat, i uns valors naturals i culturals que cal protegir. Aquests són espais oberts a la participació i implicació ciutadana, per tal que entre tots, ens apropem a conèixer-los i a passar a l'acció per a la seva conservació, de forma coordinada amb els òrgans gestors dels parcs.

Si vols fer voluntariat ambiental a un Espai Natural Protegit, pots fer-ho de diverses maneres. Per activitats puntuals, pots participar en accions organitzades pels propis parcs o per entitats ambientals, les trobaràs tot seguit. Si vols implicar-te a llarg termini, pots fer-ho contactant amb les entitats ambientals actives als espais naturals protegits.

Escolta per entitats

Vols organitzar-hi una activitat?

Filtrar per espai: Veure tots

Activitats de llarga durada

Suma't a la Xarxa de Voluntariat LIFEmedCLIFFS i contribueix a conservar els penya-segats mediterranis

Voluntariat ambiental a la Reserva Ornitològica de Riet Vell

Properes activitats

El gat fer, el felí del nostre bosc

Sortida: La vida amfíbia a les basses de secà

Anellament d'ocells a Cabacés

Activitats passades

Augment de la visibilització del voluntariat ambiental

Filtrar per espai: Veure més

Activitats de llarga durada

VEURE TOTES

Voluntariat als Espais Naturals Protegits

Els Espais Naturals Protegits de Catalunya contenen una gran biodiversitat, i uns valors naturals i culturals que cal protegir. Aquests són espais oberts a la participació i implicació ciutadana, per tal que entre tots, ens apropem a conèixer-los i a passar a l'acció per a la seva conservació, de forma coordinada amb els òrgans gestors dels parcs.

Si vols fer voluntariat ambiental a un Espai Natural Protegit, pots fer-ho de diverses maneres. Per activitats puntuals, pots participar en accions organitzades pels propis parcs o per entitats ambientals, les trobaràs tot seguit. Si vols implicar-te a llarg termini, pots fer-ho contactant amb les entitats ambientals actives als espais naturals protegits.

Vols organitzar-hi una activitat?

Properes activitats

El gat fer, el felí del nostre boscos

Sortida: la vida amfíbia a les basses de seca

Anellament d'ocells a Cabacés

Voluntariat Ambiental a Catalunya

CONTACTE SEGUÏX-NOS

INICI XCN VOLUNTARIAT ACTIVITATS ENTITATS NOTÍCIES RECURSOS

Com organitzar una activitat de voluntariat a un Espai Natural Protegit

Ets una entitat ambiental i vols organitzar una activitat de voluntariat a un Espai Natural Protegit?

- Pensa en l'objectiu de l'activitat, les tasques a realitzar i el nombre previst de participants.
- Definix quina formació prèvia hauràs de donar a les persones voluntàries abans de fer l'activitat.
- Contacta amb l'òrgan gestor de l'espai per conèixer l'encaix de l'activitat en la gestió, i acaba de definir l'activitat, així com el material necessari i qui l'aportarà (entitat o Parc).
- Difon l'activitat a través dels teus canals i/o els del portal de voluntariat ambiental (publicant l'activitat al web, també se'n farà difusió a les xarxes socials @VolAmbiental).

Important: si l'espai natural protegit no té un òrgan gestor (no està al llistat de sota), pots contactar amb l'ajuntament del lloc on es realitzi l'activitat, per conèixer els permisos necessaris per dur-la a terme.

Contactes dels Espais Naturals Protegits

Vols establir una relació de coordinació amb altres entitats d'un Espai Natural Protegit?

PUBLICA L'ACTIVITAT

Edit

XCN XARXA PER A LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA

Augment de la visibilització del voluntariat ambiental

CONTACTE

SEGUEIX-NOS:

Cerca ...

INICI

XCN

VOLUNTARIAT

ACTIVITATS

ENTITATS

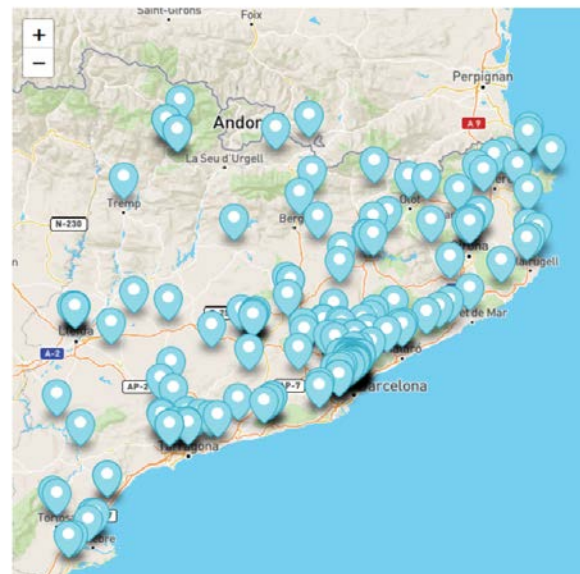
NOTÍCIES

RECURSOS

Mapa d'entitats

Consulta les entitats que pots trobar a prop teu i posa't en contacte per a participar

- +700** accions puntuals anuals publicades.
- Prop de **5.000** subscriptors al butlletí – S'envien 20 butlletins l'any.
- 130.000** visualitzacions l'any del web!
- 30** notícies a l'any publicades.
- +100** consultes de ciutadania i **20** sol·licituds d'accions RS ambiental.

Augment de la visibilització del voluntariat ambiental

Voluntariat Ambiental
19,7m publicacions

Voluntariat Ambiental
@VolAmbiental · Et segueix

Participació ciutadana en la conservació de la natura amb Voluntariat Ambiental i Custòdia del Territori. Som Xarxa per la Conservació de la Natura @XCNNatura

Medi ambient · Barcelona · voluntariatambiental.cat
Data en què s'hi va unir: octubre de 2010

3.348 Seguint 6.578 Seguidors

Seguit pels usuaris ICHN Pirineu Prepirineu i APNAE i per 659 usuaris més que segueixes

Publicacions Respostes Continguts Agradaments

Fixada
Voluntariat Ambiental @VolAmbiental · 5 de des. de 2023
Fins a 230 entitats actuem a Catalunya per fer front l'emergència climàtica i ecològica que vivim.
El #VoluntariatAmbiental és la força que ens mou a seguir endavant!
I tu, amb quina t'impliques? voluntariatambiental.cat/mapa-dentitats/
#DiaInternacionalVoluntariat #IVD2023

Mapa d'entitats
Consulta les entitats que pots trobar a prop teu i posa't en contacte per a participar com a voluntari.

Twitter @VolAmbiental
6.576 seguidors

volambiental Following Message

853 posts 4,418 followers 1,901 following

Voluntariat Ambiental
Som Xarxa per la Conservació de la Natura. Punt de trobada entre ong's ambientals i persones que volen implicar-se en la preservació del medi ambient
linktr.ee/volambiental

Followed by goodkarmaprojects, mol_del_fort, tonixlobet + 122 more

Entitats XCN IVD 23 Dia Voluntari... voluntariat Dóna't x Nat... #ParlemDeN... estiu 21

POSTS REELS TAGGED

Voluntariat per les papallones

Quantes formes té el voluntariat ambiental?

Dia Mundial dels Boscos
143 ACCIONS PER A COMPATIBILITZAR LA CONSERVACIÓ AMB ALTRES USOS DE L'ESPAI FORESTAL

Setmana de la Natura
Del 22 de maig al 5 de juny de 2024
Amb Us #ConnectemLaNatura

Vols fer voluntariat ambiental?

Instagram @VolAmbiental
4.418 seguidors

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Què hem fet fins ara?

- ❑ Acompanyament a **18 entitats** a elaborar el seu **pla de voluntariat ambiental**.
- ❑ Coordinació del voluntariat als **centres de fauna salvatge** de Catalunya, de la mà de 3 entitats (Trenca, Grenp i APNAE); i de la vigilància de nius de la **tortuga caretta**.
- ❑ Suport en la coordinació del voluntariat als **espais naturals protegits**, des del 2021. Elaboració de la memòria anual, organització de formacions i suport en l'organització de les festes del voluntariat ambiental.
- ❑ Organització de **formacions**.
 - ✓ Com participar a *l'European Solidarity Corps*.
 - ✓ Les implicacions de la llei de voluntariat per les entitats ambientals.
- ❑ Elaboració de **guies** i recursos útils per a les entitats de voluntariat ambiental.
 - ✓ Com organitzar activitats RSC als espais naturals protegits.
 - ✓ Com elaborar el teu pla de voluntariat ambiental.

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Què hem fet fins ara?

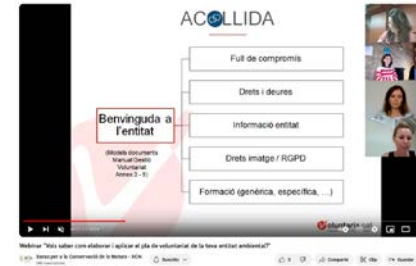
FORMACIONS REALITZADES

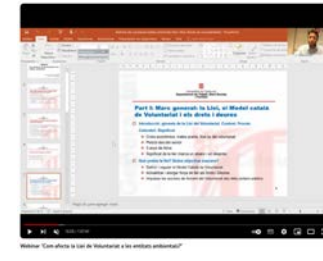
Ciència ciutadana i natura

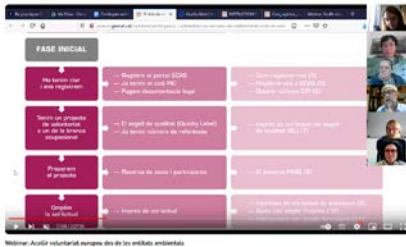
Ajuntaments

Pla de voluntariat

Llei de voluntariat

Voluntariat europeu

Responsabilitat Social Ambiental (activitats amb empreses)

Comunicació

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Fem camí. Guia de criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental (2010).

Llista de criteris de qualitat

Finalitats

1. Que la finalitat del projecte estigui ben definida.

Objectius

2. Que el projecte respongui a les necessitats de l'entorn on es desenvolupa.
3. Que el projecte respongui a les necessitats i les relacions de les persones que el desenvolupen.
4. Que el projecte pretengui millorar el coneixement que les persones tenen del seu entorn.
5. Que el projecte fomenti la vinculació i la implicació de les persones amb el seu entorn.
6. Que el projecte fomenti la capacitat d'anàlisi de la realitat i el pensament crític.

Continguts

7. Que els continguts del projecte estigui ben definits.
8. Que els continguts del projecte siguin ambientalment rellevants.
9. Que els continguts del projecte siguin socialment significatius.

Organització

10. Que sigui clara l'organització de totes les persones implicades en el projecte.
11. Que siguin clares les responsabilitats i les funcions de totes les persones implicades en el projecte.
12. Que estigui definida la relació entre les persones voluntàries i la coordinació.
13. Que estigui definida la durada del projecte.

Captació i selecció

14. Que estigui definit el procés de captació de les persones voluntàries.
15. Que estigui definit els perfils de les persones voluntàries.
16. Que estigui definit el perfil dels coordinadors.
17. Que estigui definit els criteris de selecció de les persones voluntàries.
18. Que es compleixi la llei de protecció de dades personals i drets d'imatge.

Incorporació i vinculació

19. Que estigui establert el procés d'acollida de les noves persones voluntàries.
20. Que estigui formalitzada la vinculació entre les persones voluntàries i l'entitat promotora del projecte.

Formació

21. Que hi hagi un programa de formació.
22. Que hi hagi activitats de formació inicial.
23. Que hi hagi activitats de formació específica per cada actió voluntària.
24. Que hi hagi activitats de formació complementària sobre diferents temes.
25. Que el pla de formació incorpori l'aprenentatge de coneixements, habilitats i valors.

Tasques o actuacions

26. Que les tasques o actuacions respongui als objectius del projecte.
27. Que les tasques o actuacions estigui ben definides.
28. Que els recursos materials i humans utilitzats siguin els adequats.
29. Que les tasques s'adaptin a les diferents capacitats i interessos dels participants.
30. Que la seqüència de funcionament de les tasques estigui definida i estructurada.
31. Que les tasques o actuacions es desenvolupin tenint en compte els criteris de sostenibilitat.

Recursos

32. Que els recursos que s'utilitzin permetin desenvolupar el projecte.
33. Que els recursos que s'utilitzin siguin coherents amb els criteris de sostenibilitat.
34. Que es facin servir amb cura totes les dades i informacions utilitzades i obtingudes.

Participació

35. Que el projecte utilitzi estratègies de participació durant el seu desenvolupament.
36. Que el projecte fomenti la participació de les persones en la gestió del medi o l'entorn.

Seguiment i avaluació

37. Que hi hagi un seguiment i una avaluació de les diferents parts del projecte.
38. Que tots els implicats en el projecte participin en el seguiment i l'avaluació.
39. Que hi hagi un seguiment i una avaluació de les persones voluntàries.

Comunicació interna

40. Que hi hagi un pla de comunicació interna.

Difusió

41. Que el projecte s'expliqui i es difongui dins l'entorn on es desenvolupa.

Reconeixement

42. Que el projecte tingui previst un pla de reconeixement formal.

Desvinculació

43. Que el procés de desvinculació de les persones voluntàries estigui estipulat.
44. Que l'entitat mantingui la relació amb la persona voluntària després de la desvinculació.

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Fem camí. Guia de criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental (2010).

Guia ràpida per crear o valorar un projecte de voluntariat ambiental

Projecte: _____

Data: _____

		Sí	No
FINALITATS	1 La finalitat del projecte es correspon amb la missió de l'entitat?		
	2 El projecte recull la finalitat amb què s'ha creat?		
	3 Es fa un seguiment periòdic del grau de compliment de la finalitat?		
OBJECTIUS	4 S'han detectat necessitats de l'entorn?		
	5 El projecte respon a l'anàlisi de les necessitats de l'entorn?		
	6 Es fa un recull de les necessitats i les motivacions de les persones voluntàries?		
	7 Es tenen en consideració les necessitats i les motivacions personals de les persones voluntàries?		
	8 Es duu a terme un programa, o activitats de formació específica, sobre el que les accions del projecte representaran per a l'entorn?		
	9 Es duu a terme un programa, o activitats de formació complementària, sobre diferents temes relacionats amb l'entorn?		
	10 El projecte es desenvolupa en un espai proper a les persones voluntàries per aprofitar la vinculació i la coneixença que tenen del seu entorn?		
	11 El projecte té moments en què les persones voluntàries poden expressar la seva opinió respecte a les actuacions que es poden fer, i així es dona resposta a la seva implicació?		
	12 L'entitat té coneixement d'altres projectes que es desenvolupen en el mateix entorn?		
	13 L'entitat té informació sobre projectes d'altres indrets que tracten els mateixos temes?		
	14 S'organitzen debats amb els diferents participants del projecte?		
CONTINGUTS	15 S'observa si hi ha un canvi d'actituds en els participants abans i després de participar en el projecte?		
	16 El projecte disposa d'una relació de continguts associats ben definits?		
	17 Totes les persones implicades en el projecte tenen clar els temes que es treballen i estan capacitades per fer les actuacions?		
	18 El projecte treballa en temes o aspectes ambientalment significatius?		
	19 El projecte fa una aportació interessant des del punt de vista ambiental a l'entorn en què es desenvolupa?		
	20 El projecte es pot adaptar i tractar els temes que en un moment determinat són més interessants?		
	21 La realització del projecte representa una millora per a la societat en què es desenvolupa?		
	22 El projecte explica l'aportació que fa a la societat?		

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Com elaborar un pla de voluntariat ambiental?

Guia per a entitats de voluntariat ambiental de Catalunya

ÍNDEX	
1. Introducció	3
2. Marc conceptual i jurídic del voluntariat	5
2.1. Els límits de l'actuació voluntària	7
2.2. El paper de les administracions públiques	7
2.3. Els drets i deures d'entitats i persones voluntàries	8
3. El voluntariat ambiental	10
3.1. Concepte	10
3.2. Tipologies de voluntariat ambiental	11
3.3. Àmbits temàtics del voluntariat ambiental	12
4. El pla de voluntariat	13
4.1. Què és?	13
4.2. Per a què serveix?	13
4.3. Estructura i continguts	14
4.3.1. L'entitat	15
4.3.2. El voluntariat a l'entitat	16
4.3.3. Coordinació del voluntariat	18
4.3.4. Cicle de gestió del voluntariat	20
1. Captació	21
2. Selecció	23
3. Acollida	25
4. Incorporació	26
5. Formació	27
6. Acompanyament	30
7. Desvinculació	31
4.3.5. Avaluació	31
4.3.6. Annexes	33
5. Finançament	34
6. Després d'elaborar el pla de voluntariat...	35
7. Recursos d'utilitat	36
8. Models d'annexes	38

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Com elaborar un pla de voluntariat ambiental?

Guia per a entitats de voluntariat ambiental de Catalunya

<p>Annex 1 - Full de compromís estable</p> <p>FULL DE COMPROMÍS DE VOLUNTARIAT DE NOM ENTITAT</p> <p>REUNITS</p> <p>A lloc, el dia de mes de any</p> <p>En/Na nom + cognoms, major d'edat, amb DNI núm. _____, com a càrrec a l'entitat i en representació de nom entitat, que actua sense afany de lucre, domiciliada a tipus de via nom de la via número _____, i registrada amb el núm. _____ en el registre corresponent.</p> <p>En/Na Nom i cognoms de la persona voluntària, major d'edat, amb el DNI núm. _____, i amb domicili a tipus de via nom de la via número _____.</p> <p>(Emplenar en cas que la persona voluntària sigui menor d'edat)</p> <p>En/Na _____, major d'edat, proveït de DNI núm. _____, amb domicili a tipus de via nom de la via; i com a tutor de nom i cognoms de la persona voluntària.</p> <p>Acorden:</p> <p>_____</p> <p>Amb el present document, d'acord amb el que disposa l'article 1.3.d del vigent Estatut dels Treballadors i l'article 7 de la Llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i foment de l'associacionisme; estableixen el següent:</p> <p>En/Na nom i cognoms de la persona voluntària s'ofereix a realitzar, dins del marc de la Llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i foment de l'associacionisme; i en favor de l'entitat, que actua</p> <p>39</p>	<p>Annex 4 - Drets d'imatge</p> <p>Autorització d'ús d'imatge i protecció de dades</p> <p>En compliment del Reglament General de Protecció de Dades (Reglament (UE) 2016/679), l'entitat nom de l'entitat respectarà sempre les teves dades i només les farà servir per a la seva gestió interna i per enviar-te informació sobre l'entitat i la seva activitat.</p> <p>L'entitat guardarà les teves dades personals en els seus fitxers durant el temps indicat per la normativa, mentre així ho autoritzis.</p> <p>Tens dret a accedir a les teves dades personals per rectificar-les, cancel·lar-les i negar-te al seu ús. Ho has de comunicar per correu postal a: nom de l'entitat, adreça i població o enviant un correu electrònic a: adreça de correu electrònic de l'entitat.</p> <p>També tens dret a fer una reclamació davant la persona responsable de protecció de dades de l'entitat. Pots adreçar-te a la responsable de protecció de dades a: adreça del responsable o enviar un correu electrònic a: adreça de correu electrònic del responsable de protecció de dades.</p> <p>Per a més informació pots consultar: pàgina web de l'entitat</p> <ul style="list-style-type: none">• Autoritzo• No autoritzo <p>que la meua imatge surti en fotografies i vídeos per donar a conèixer les activitats de l'entitat que es difondran en les seves publicacions, pàgina web i xarxes socials.</p> <ul style="list-style-type: none">• Autoritzo• No autoritzo <p>que l'entitat m'envii correus electrònics amb informació sobre les seves activitats.</p> <table border="0"><tr><td>Persona voluntària</td><td>Representant legal de l'entitat</td></tr><tr><td>Nom + cognoms</td><td>Nom + cognoms</td></tr><tr><td>NIF</td><td>CIF</td></tr></table> <p>Lloc i data de la signatura</p> <p>57</p>	Persona voluntària	Representant legal de l'entitat	Nom + cognoms	Nom + cognoms	NIF	CIF	<p>Annex 7 - Enquesta de valoració de l'estada voluntària</p> <p>ENQUESTA DE VALORACIÓ A LES PERSONES VOLUNTÀRIES</p> <p>Voluntariat a l'ENTITAT</p> <p>Nom i cognoms: _____</p> <p>Lloc (municipi) i data: _____</p> <ol style="list-style-type: none">Com valeres la relació que has tingut amb la resta de persones de l'entitat? a) Molt bé b) Bé c) Regular d) Malament e) Molt malamentCom valeres la tasca que has dut a terme? b) Molt bé b) Bé c) Regular d) Malament e) Molt malament Tens propostes de millora? Quines?Com valeres la dedicació horària? c) Molt bé b) Bé c) Regular d) Malament e) Molt malament Tens propostes de millora? Quines?Com valeres l'acollida rebuda per la realització del voluntariat? d) Molt bé b) Bé c) Regular d) Malament e) Molt malament Tens propostes de millora? Quines?Has realitzat una formació abans o durant la realització del voluntariat? Quin dia i quines eren les persones formadores?Com valeres la formació? a) Molt bé b) Bé c) Regular d) Malament e) Molt malament Tens propostes de millora? Quines? <p>60</p>
Persona voluntària	Representant legal de l'entitat							
Nom + cognoms	Nom + cognoms							
NIF	CIF							

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Decàleg de bones pràctiques en voluntariat ambiental

Millora la qualitat del teu projecte de voluntariat ambiental!

BONES PRÀCTIQUES

- 1 El voluntariat és un valor imprescindible per assolir la missió de l'entitat.

- 2 L'entitat dissenya una planificació estratègica per definir de manera clara i estructurada el programa.
- 3 L'entitat disposa d'un catàleg d'acció amb les opcions de voluntariat que ofereix.

- 4 L'entitat segueix el cicle de voluntariat planificat: acollida, acompanyament i motivació, i comiat.
- 5 Les voluntàries només reben la compensació de les despeses generades per l'activitat voluntària.
- 6 L'entitat té definits el perfil i el nombre de voluntàries que es busquen pel programa.

- 7 L'entitat ofereix formació a les persones voluntàries en les accions, coneixements, habilitats i valors.
- 8 L'entitat porta un seguiment i una avaluació de les persones voluntàries.

- 9 Hi ha coherència entre els missatges i les accions de l'entitat.

- 10 Es faciliten espais de trobada i intercanvi entre les voluntàries i treballadores de l'entitat.
- 11 L'entitat disposa d'una assegurança que cobreix a totes les persones voluntàries en cas d'accident.
- 12 Es compleix amb els drets i deures de les voluntàries i de l'entitat, que estableix llei 25/2015 de voluntariat.

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Diversos recursos entorn a temes específics (XCN)

Com participar en projectes de **ciència ciutadana i natura**

Com organitzar un **Bioblitz**

Com organitzar activitats de **Responsabilitat Social** en Espais Naturals Protegits

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Diversos recursos entorn a temes específics (altres entitats)

6 monografies per entendre i aplicar la llei de voluntariat correctament

Com fer accessible el pla de voluntariat

Millora de la qualitat del voluntariat ambiental

Recordeu contactar l'Oficina de Voluntariat Ambiental de la XCN per...

- Demanar models de documents. Per exemple:
 - Full de compromís de voluntariat (puntual o llarga durada).
 - Drets d'imatge i protecció de dades.
 - Certificat de voluntariat.
- Informació sobre l'assegurança necessària per les accions de voluntariat.
- Assessorament personalitzat per definir el pla de voluntariat de l'entitat.
- Suport en la difusió de les accions i projectes de voluntariat ambiental.

info@voluntariatambiental.cat

938 86 61 35

Educació i sensibilització: línies de treball de la DGPAMN

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Educació ambiental: centres educatius

Aspectes importants per al disseny de la proposta

- Implicació dels centres educatius en el disseny
- Formació de l'equip docent
- Contacte i col·laboració amb els centres de Recursos Pedagògics (CRP)
- Infantil, primària i secundària, cicles formatius, educació especial, escoles bressol, etc.
- Volem que l'alumnat surti a la natura i que el projecte també entri a l'aula

Vinculació al currículum escolar

projectes.xtec.cat/nou-curriculum

Situacions d'aprenentatge

projectes.xtec.cat/nou-curriculum/educacio-basica/situacions-aprenentatge/

Educació ambiental: centres educatius

☐ Metodologies actives:

- Aprenentatge Servei
- Ciència Ciutadana
- Treball per projectes
- ABP: Aprenentatge basat en problemes
- Recursos innovadors

☐ Avaluació

- Al llarg de tot el projecte
- Amb tots els agents implicats (professorat, alumnat...)
- Avaluació reguladora / per aprendre: [Més informació](#)

Educació ambiental: centres educatius

Maleta de Salut planetària

Legenda

Educació Infantil: 13, 14, 15 Educació Primària: 1r, 2n, 3r Educació Primària: 4t, 5è, 6è

No llenço res (A3) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Alimentació sana i sostenible Alumnat: 13, 14, i 15 d'Educació Infantil	Una casa per a cada animal (B2) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Canvi climàtic Alumnat: 13, 14, i 15 d'Educació Infantil	Posa't a prova! (C2) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Canvi climàtic Alumnat: 1r, 2n i 3r d'Educació Primària
El meu canvi pel planeta (C3) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Canvi climàtic Alumnat: 1r, 2n i 3r d'Educació Primària	Investiguem el menjar (D2) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Alimentació sana i sostenible Alumnat: 1r, 2n i 3r d'Educació Primària	Gràcies, pol·linitzadors! (D3) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Alimentació sana i sostenible Alumnat: 1r, 2n i 3r d'Educació Primària
L'equilibri just (E2) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Biodiversitat Alumnat: 4t, 5è i 6è d'Educació Primària	El viatge de l'aigua (E3) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Biodiversitat Alumnat: 4t, 5è i 6è d'Educació Primària	Visitants inesperats (F1) Jocs Contes o llibres Material de creació Joc d'acció Àmbit: Biodiversitat Alumnat: 4t, 5è i 6è d'Educació Primària

mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/educacio_per_a_la_sostenibilitat/escoles_verdes/actua-x-25/maleta/

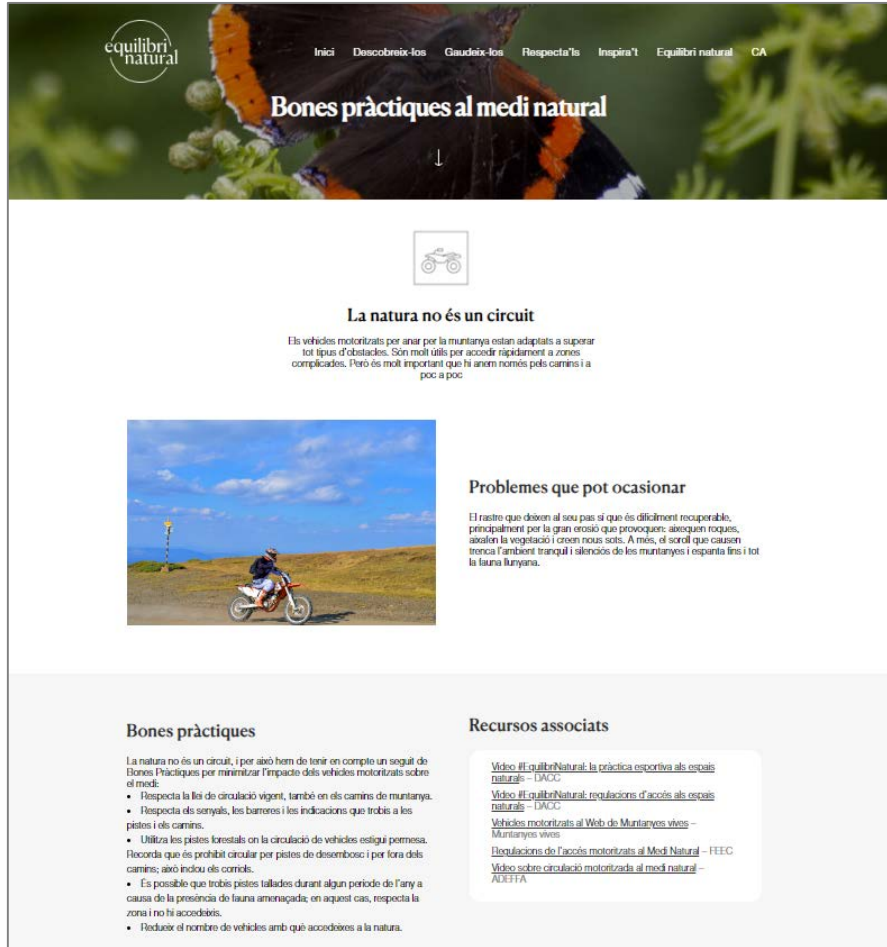
Educació ambiental: centres educatius

Projectes i espais web de referència

- Xarxa Escoles Verdes (informació sobre la Xarxa, membres i aparador de recursos i experiències) [enllaç](#)
- Xarxes d'escoles per a la sostenibilitat [enllaç](#)
- Apartat web Escoles obertes a la natura (guia ciència ciutadana i projectes) [enllaç](#)
- Aparador de projectes APS ambiental (web CNEA): [enllaç](#)

Campanya de sensibilització Equilibri Natural

The screenshot shows the website 'Equilibri Natural' with a navigation menu: Inici, Descobreix-los, Gaudeix-los, Respecta'ls, Inspira't, Equilibri natural, CA. The main heading is 'Bones pràctiques al medi natural'. Below it is a sub-heading 'La natura no és un circuit' with a motorcycle icon. The text explains that motorized vehicles are adapted to overcome obstacles but can be harmful. An image shows a motorcycle on a dirt path. Below this is the section 'Problemes que pot ocasionar', explaining that tracks are hard to recover and cause erosion and noise. At the bottom, there are sections for 'Bones pràctiques' and 'Recursos associats'.

Bones pràctiques

La natura no és un circuit, i per això hem de tenir en compte un seguit de Bones Pràctiques per minimitzar l'impacte dels vehicles motoritzats sobre el medi:

- Respecta la llei de circulació vigent, també en els camins de muntanya.
- Respecta els senyals, les barreres i les indicacions que trobis a les pistes i els camins.
- Utilitza les pistes forestals on la circulació de vehicles estigui permesa. Recorda que és prohibit circular per pistes de desboscament i per fora dels camins; això inclou els corriols.
- És possible que trobis pistes tallades durant algun període de l'any a causa de la presència de fauna amenaçada; en aquest cas, respecta la zona i no hi accedeixis.
- Redueix el nombre de vehicles amb què accedeixes a la natura.

Recursos associats

- [Vídeo: El què és Natural: la crítica respectiva als espais naturals - L'AJCC](#)
- [Vídeo: El què és Natural: regulacions d'accés als espais naturals - L'AJCC](#)
- [Vehicles motoritzats al Web de Muntanyes viues - Muntanyes viues](#)
- [Regulacions de l'accés motoritzat al Medi Natural - FEEC](#)
- [Vídeo sobre circulació motoritzada al medi natural - ADEFA](#)

espaisnaturals.cat/inspirat/
espaisnaturals.cat/respectals/

Subvencions educació i sensibilització ambiental

Actuacions d'educació i sensibilització ambiental.

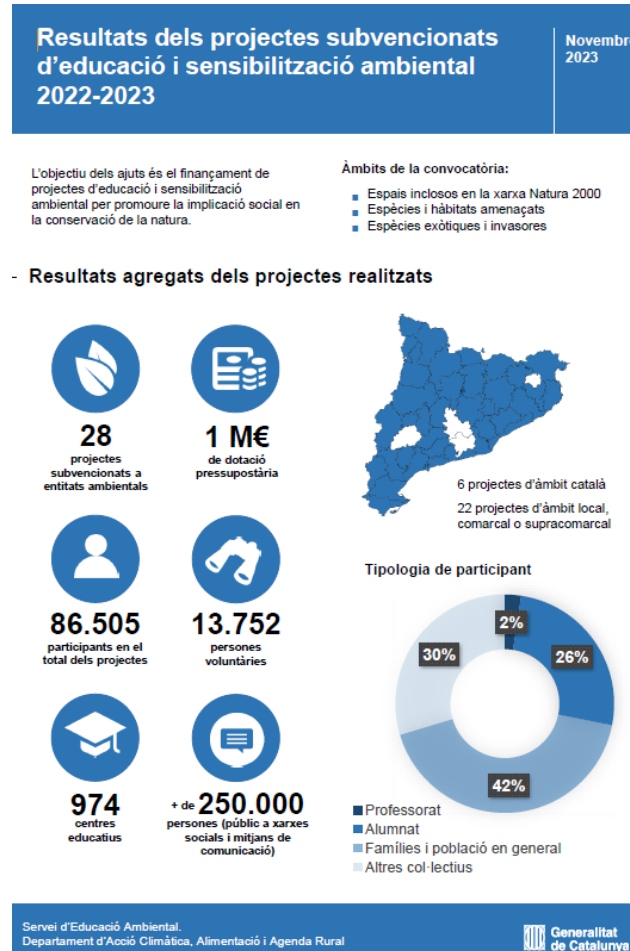
Subvencions per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental per promoure la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya. Publicada la resolució definitiva de la convocatòria 2022-2023.

28 projectes subvencionats

Aprenentatge servei de l'àmbit socioambiental.

Subvencions per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental per promoure l'aprenentatge servei de l'àmbit socioambiental als centres educatius de Catalunya. Publicada la resolució definitiva de la convocatòria 2023-2025.

33 projectes subvencionats.

Criteris de qualitat de l'educació ambiental

Jesús Canelo

Societat Catalana d'Educació Ambiental

La qualitat en les activitats i programes d'Educació ambiental

Els educadors ambientals han estat treballant durant dècades per definir el camp.

*Amb el pas del temps, erudits i professionals han ofert **definicions, objectius i estàndards** per ajudar a diferenciar-se l'educació ambiental d'altres camps i ajudar els professionals a oferir aquest tipus d'educació eficaçment.*

NAAEE (2017)

La qualitat en les activitats i programes d'Educació ambiental

□ Per què creus que són importants els criteris de qualitat?

Finalitat	Avantatges interns	Avantatges externs
Filosofia	Millorar a definir objectius	Millorar el servei educatiu
Per entendre l'EA	Millorar seqüenciació	Selecció del servei
Coherència	Millorar la planificació	Recursos per a la ciutadania
Qualitat (suficient)	Recursos	
Estimular	Autoavaluació	
Actuar a l'entorn	Millora contínua	

Cultura i consens de grup

Eficiència

**Eficàcia
Excel·lència**

Obres de criteris de qualitat en Educació ambiental

L'any 2011 es publica la guia Fora de Classe (SCEA)

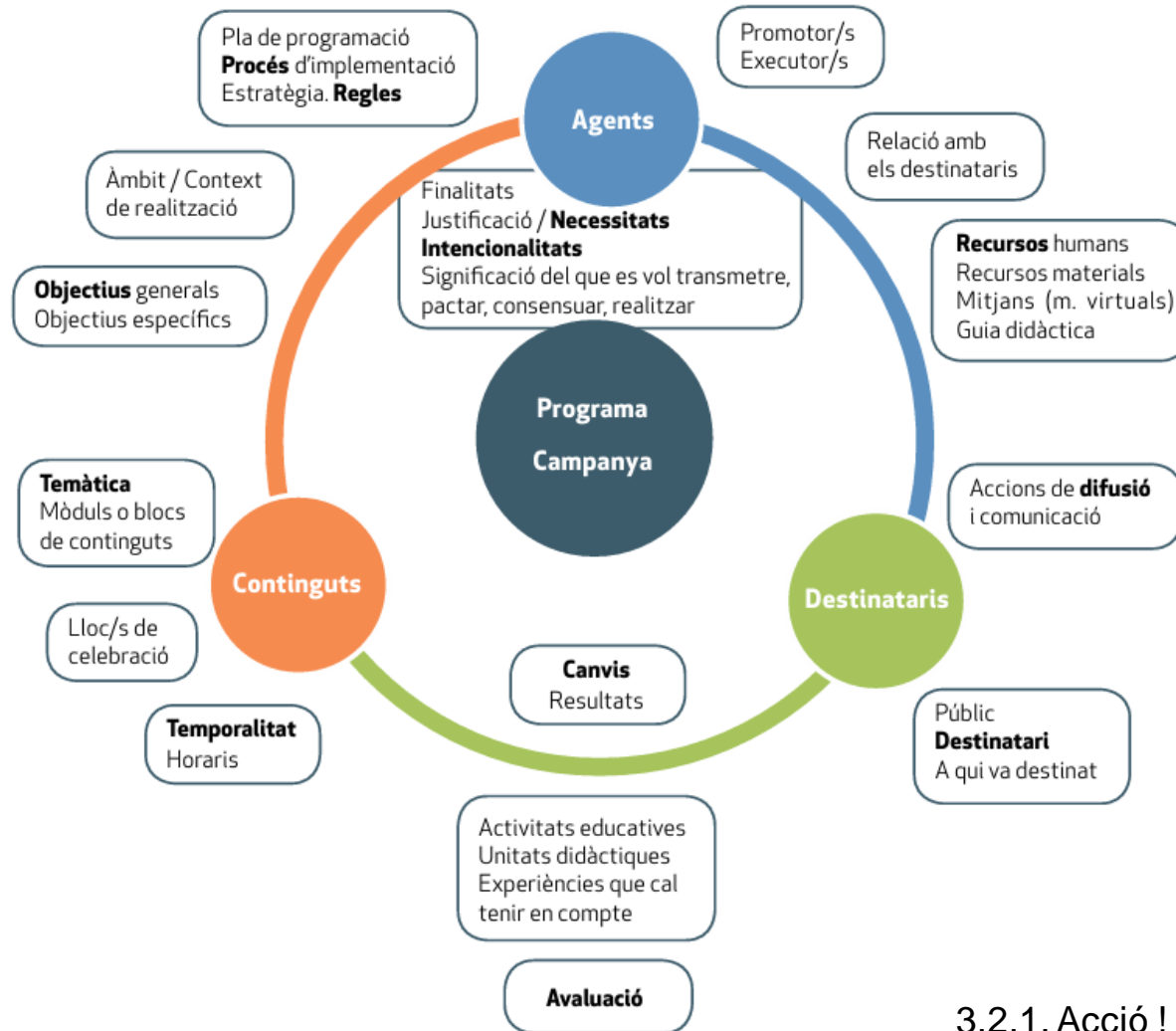
L'any 2012 es publiquen les següents guies

L'any 2021 i 2024 s'actualitzen els criteris de qualitat

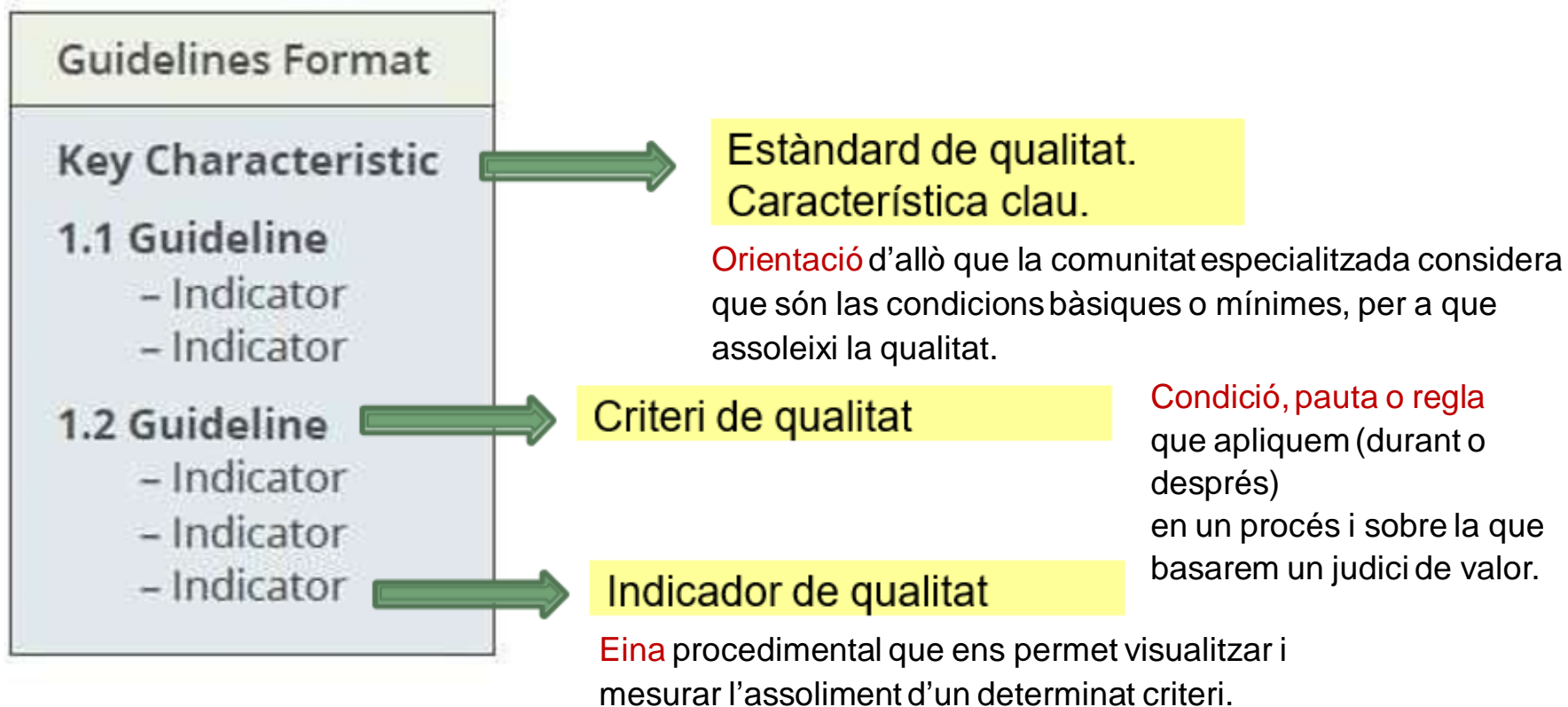

Programes i Campanyes en educació ambiental

3,2,1, Acció ! (SCEA, 2012)

Què són els criteris de qualitat?

Els estàndards per a programes i campanyes d'educació ambiental (PCEA)

3,2,1, Acció ! (SCEA, 2012)

Què entenem per programa i per campanya d'educació ambiental?

Un **programa i/o campanya d'educació ambiental (PCEA)** és un procés que es desenvolupa en un conjunt de població per tal que aquesta assumeixi un rol de participació i responsabilitat en les funcions socials de millora de l'entorn i de la qualitat de vida humana, a través d'uns procediments establerts en la seva planificació inicial (programació, finalitats, recursos i temporalitat) utilitzant estratègies comunicatives, educatives i socials.

Resposta clara a unes necessitats

Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor

Abast i estructura del PCEA

Disseny i realització del PCEA

Recursos per a la implementació del PCEA

Avaluació

Els estàndards per a programes i campanyes d'educació ambiental (PCEA)

		Incorporat	Shauria d'incorporar
CARACTERÍSTICA CLAU#1	Resposta clara a unes necessitats	Necessitats reals	
	1.1	Diagnosi de la necessitat.	
	1.2	Avaluació diagnòstica compartida entre agents.	
	1.3	Context concretat.	
CARACTERÍSTICA CLAU#2	Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor	Equips	
	2.1	Coherència en l'organització promotora i/o executora responsable.	
	2.2	Procés informatiu i participatiu: treball en xarxa.	
	2.3	Discurs global i local.	
CARACTERÍSTICA CLAU#3	Abast i estructura del PCEA	Objectius, continguts i pla	
	3.1	Objectius clarament definits.	
	3.2	Objectius i continguts explícits i comunicats.	
	3.3	Pla d'activitats ben programat.	
CARACTERÍSTICA CLAU#4	Disseny i realització del PCEA	Mètodes i comunicació procés	
	4.1	Mètodes innovadors.	
	4.2	Mètodes orientats a l'acció.	
	4.3	Pla de comunicació ambiental.	
CARACTERÍSTICA CLAU#5	Recursos per a la implementació del PCEA	Recursos	
	5.1	Recursos dimensionats.	
	5.2	Recursos a l'abast.	
	5.3	Recursos útils.	
CARACTERÍSTICA CLAU#6	Avaluació	Avaluació	
	6.1	Estratègies de mesura.	
	6.2	Coherència avaluativa.	
	6.3	Els resultats són útils.	

Els estàndards de qualitat (Catalunya)

Fora de classe (SCEA, 2021)

Presenta una finalitat (missió, visió) d'acord amb els principis actuals de l'EA

- 01/** Que fomenti la cultura de la sostenibilitat.
- 02/** Que promogui una mirada transdisciplinària.
- 03/** Que abordi la situació inicial des de la complexitat.
- 04/** Que avalui al llarg de tot el procés com una necessitat de l'aprenentatge.
- 05/** Que l'activitat faciliti espais d'aprenentatge personal i d'autoavaluació.

Resposta clara a unes necessitats

Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor

Abast i estructura del PCEA

Disseny i realització del PCEA

Recursos per a la implementació del PCEA

Avaluació

Els estàndards de qualitat (Catalunya)

Potència l'alfabetització ambiental dels destinataris i destinatàries

- 06/** Que l'activitat utilitzi continguts actuals, rellevants i socialment significatius.
- 07/** Que l'activitat utilitzi continguts transversals.
- 08/** Que l'activitat promogui el pensament crític.
- 09/** Que es vinculi amb la vida quotidiana dels participants.
- 10/** Que els ODS siguin una referència de la proposta educativa.
- 11/** Que es promogui el treball de les emocions i l'afectivitat.

Resposta clara a unes necessitats

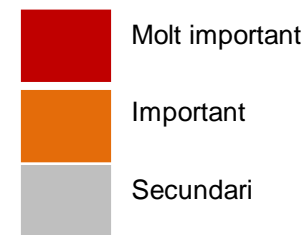
Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor

Abast i estructura del PCEA

Disseny i realització del PCEA

Recursos per a la implementació del PCEA

Avaluació

Els estàndards de qualitat (Catalunya)

Fora de classe (SCEA, 2021)

Desenvolupa habilitats per resoldre qüestions ambientals en els destinataris i destinatàries

- 12/** Que l'activitat integri, relacioni i aporti ampliació curricular.
- 13/** Que l'acció educativa presenti una mirada pràctica, enfocada cap a l'acció.
- 14/** Que es fomenti el lligam afectiu amb el territori proper.
- 15/** Que es promogui la innovació i la creativitat.
- 16/** Que utilitzi diferents tècniques i mètodes per facilitar l'adaptació a diferents realitats i grups amb l'ús dels recursos adequats per tal d'atendre la diversitat.
- 17/** Que l'activitat utilitzi estratègies de participació, de comunicació i d'actuació, possibilista, imaginant alternatives i escenaris de futur.

Resposta clara a unes necessitats

Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor

Abast i estructura del PCEA

Disseny i realització del PCEA

Recursos per a la implementació del PCEA

Avaluació

Els estàndards de qualitat (Catalunya)

Fora de classe (SCEA, 2021)

Promou la comunicació del grup en el si del grup i cap a la societat

- 18/** Que l'activitat consideri l'aprenentatge com un procés socialitzador i democràtic.
- 19/** Que es promogui l'aprenentatge cooperatiu / col·laboratiu establint aliances amb diversos agents educatius.
- 20/** Que es comuniquin els aprenentatges a la comunitat.

Resposta clara a unes necessitats

Capacitats i actituds de l'equip promotor i de l'equip executor

Abast i estructura del PCEA

Disseny i realització del PCEA

Recursos per a la implementació del PCEA

Avaluació

Aliances

SCEA La SCEA Què oferim **Cens** Agenda Actualitat Socis/es FAQs

Cens d'organitzacions i espais d'educació ambiental

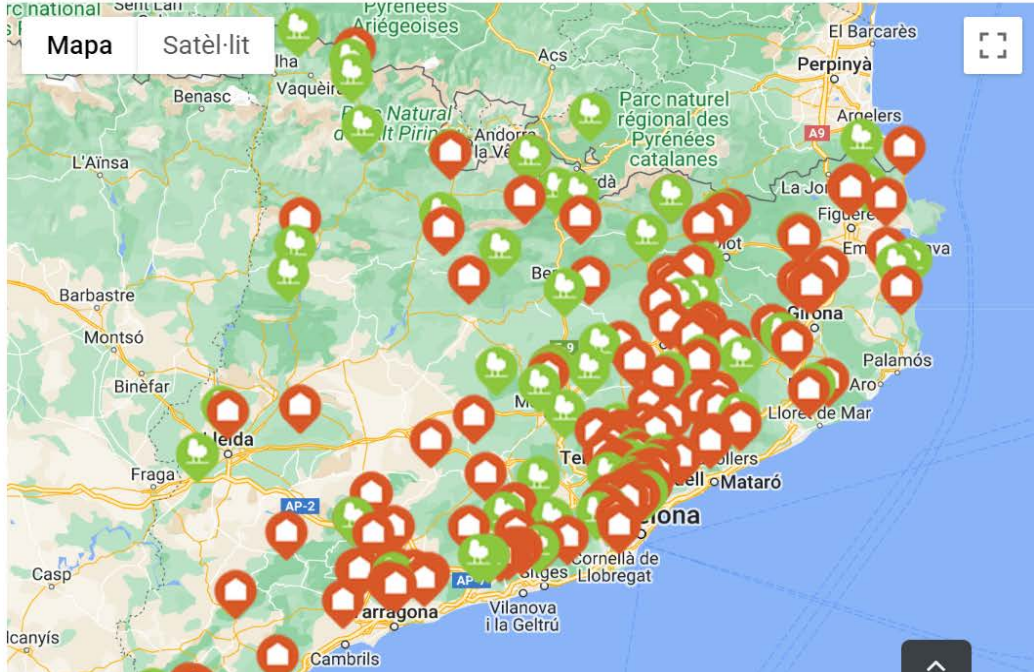
 Organització Espais EA

CERCA →

FILTRA ▾ ▾

▾

FILTRA PER ÀMBIT D'ACTUACIÓ

[Enllaç](#)

Conclusions

- Hem conegut els **critèris de qualitat** de les activitats d'educació ambiental, actualment descrits i consensuats en la comunitat educativa. Interns a l'activitat, programa o campanya.
- Són criteris **necessàriament consensuats** en els equips de treball.
- Interessa diferenciar els **estàndards de qualitat (característiques clau)** previs a l'activitat i els seus **critèris de qualitat** en el moment de l'execució. Els estàndards i els criteris de qualitat requereixen diferents instruments d'avaluació i temporalitat. Una activitat no es pot avaluar només en el moment del seu disseny, com tampoc solament en el moment d'execució.
- Es necessari crear **comunitats d'aprenentatge**, i temporalment en obert (durant un llarg període de temps) que permeti recollir evidències dels aprenentatges de la població destinatària. I desenvolupar escales / enquestes / espais de reflexió que amb diferents rúbriques permeti avaluar el criteri.

Bibliografia

- ❑ **Fora de Classe:** Versió revisada. Societat Catalana d'Educació Ambiental, 2021. [[Document](#)].
- ❑ **3, 2, 1, acció!** Guia de criteris de qualitat en programes i campanyes d'educació ambiental. Societat Catalana d'Educació Ambiental, 2012. [[Document](#)].
- ❑ **Hacia una educación para la sostenibilidad.** Red Española para el Desarrollo Sostenible (REDS), 2019. [[Document](#)].
- ❑ **Buenas practicas docentes.** Universidad de León, Lopez-Pastor & Perez-Pueyo, 2017. [[Document](#)].
- ❑ **Criteris de qualitat en l'EA.** Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana, 2019. [[Document](#)].
- ❑ **Els reptes pedagògics de l'educació ambiental: la construcció d'experiències socioambientals autèntiques orientades a la transformació.** Arnau Amat, Mariona Espinet, Neus Sanmartí, CNEA, 2022. [[Document](#)].

Participació i implicació social

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Participació i implicació social

- **Agents:**
 - Població local
 - Col·lectius del territori
- **Instruments i accions** que permetin, en les diferents fases del projecte:
 - Generar debat al voltant del model de gestió
 - Recollir de forma ordenada visions, opinions, etc
 - Fer un retorn motivat de les aportacions
 - Incorporar propostes al projecte
- Poden ser instruments temporals (ex. sessió de debat) o permanents (espais estables de participació)
- Recurs:
xarxanet.org/projectes/recursos/7-instruments-de-participacio-ciudadana

Participació als ENPE

Alguns parcs tenen òrgans de participació ciutadana. Aquests òrgans es creen per impulsar la informació i fomentar la participació de la societat civil i de la ciutadania en la gestió dels espais naturals protegits.

En formen part els sectors interessats, i poden funcionar en plenari o per comissions de treball temàtiques.

Comunicació i difusió

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Comunicació i difusió

Planificar la comunicació

Disposar d'una comunicació ordenada, efectiva, positiva i coordinada que faciliti el coneixement, reconeixement i implicació de la ciutadania.

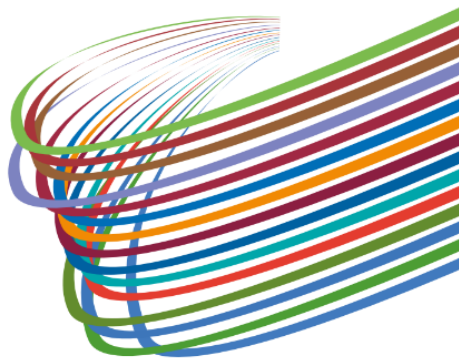
- Objectius de la comunicació: què volem explicar?
- Públic objectiu: a qui li volem explicar?
- Canals: com arribem al públic objectiu?
 - *Online*
 - *Offline*
 - Mitjans de comunicació
- Actuacions: què cal fer per comunicar allò que volem a qui volem?
 - Missatges, bases de dades de destinataris i materials de comunicació
- Calendari
 - Fases i actuacions del projecte
 - Moments clau
 - En continu

Comunicació als ENP

Pla estratègic de comunicació de la Xarxa d'Espais Naturals de Protecció Especial

Pla estratègic de comunicació de la Xarxa d'Espais Naturals de Protecció Especial del Departament de Territori i Sostenibilitat

1. Introducció	6
1.1 El perquè d'aquest Pla	6
1.2 El per a què d'aquest Pla	7
1.3 Abast del Pla	8
1.3.1 Descripció de la Xarxa	10
1.3.2 Missió de la Xarxa	13
1.3.3 Visió de la Xarxa	14

2. Metodologia de treball	15
----------------------------------	-----------

3. Diagnosi	18
3.1 Comunicació de i en la Xarxa	18
3.1.1 Comunicació interna	18
3.1.2 Comunicació externa	20
3.1.2.1 Nomenclatura	24
3.1.2.2 Imatge gràfica	25
3.1.2.3 Eines digitals	29
3.1.2.5 Mitjans de comunicació	34
3.1.2.6 Planificació de la comunicació	36
3.1.2.7 Banc d'imatges	36
3.1.2.8 Butlletí	37
3.1.2.9 Agenda d'activitats	38
3.1.2.10 Agenda escolar	39
3.1.2.11 Calendari	39
3.1.2.12 Concurs de fotografies	39
3.1.2.13 Memòries	40
3.2 DAFO	41
3.3 Com ens veuen? Quina informació i percepció té la gent de nosaltres?	44

4. Objectius	49
4.1 Estudi i descripció dels objectius	49
4.1.1 Comunicació interna	49
4.1.2 Comunicació externa	50

5. Públic	51
------------------	-----------

6. Accions	52
Model fixa actuacions	52
6.1 Accions de comunicació interna	53
6.2 Accions de comunicació externa	56

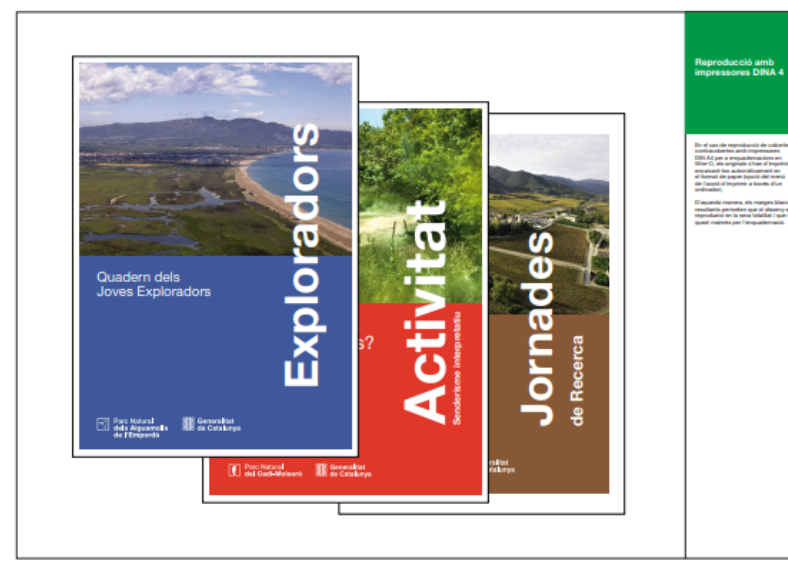
7. Calendari	78
Comunicació interna	78
Comunicació externa	78

8. Control i seguiment	80
-------------------------------	-----------

9. Annexos	81
Annex I. Diagnosi d'accions de comunicació interna i externa que s'han fet o es fan en la Xarxa d'ENPE	82
Annex II. Estadístiques web	86
Annex III. Criteris generals en l'ús de les xarxes socials d'àmbits específics vinculades al DAAM / Projecte de pàgines Facebook, Parcs de Catalunya	99
Annex IV. Punts claus de l'estratègia comunicativa de les xarxes socials de l'SMAS i dels parcs naturals	109
Annex V. Resultats de l'estudi sobre el coneixement de la Xarxa	114

Imatge gràfica i publicacions dels ENPE

- Instrument elaborat per normalitzar els signes d'identitat i les pautes de disseny de les publicacions dels ENPE que depenen de la Generalitat de Catalunya. Les directrius bàsiques també apliquen als espais naturals inclosos en el Pla d'espais d'interès natural (PEIN). [Enllaç](#)

Comunicació als ENP

Memòries anuals ENPE

- Transparència, informació, divulgació
- Versió completa i versió reduïda

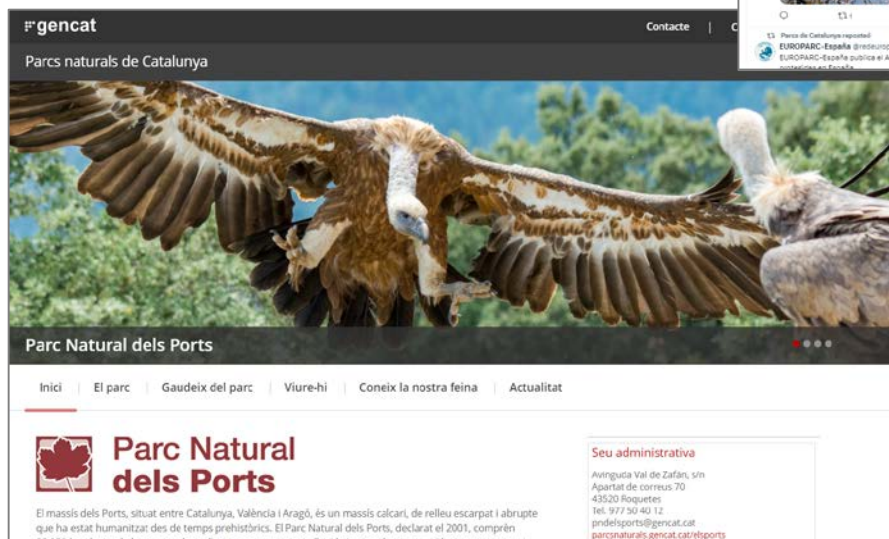

parcsnaturals.gencat.cat/ca/detalls/Noticia/230724-memories-reduïdes

Comunicació als ENP

Canals del ENPE

- Web general: parcsnaturals.gencat.cat
- Webs de cada parc (dins el general)
- Perfil X: @parcscat
- Agendes d'activitats i novetats
- Notes de premsa

Comunicació DGPAMN

Canals DGPAMN (Medi ambient i sostenibilitat)

- Web gencat: mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio
- Novetats (actualitat)
- Agenda d'activitats
- Diapositives / infografies
- Butlletí Medi Ambient i sostenibilitat
- Butlletí Tercer Sector Ambiental
- Twitter @accioclimatica

mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/ → paraigües per a la difusió del projectes subvencionats

Comunicació: altres aspectes a tenir presents

Comunicació clara

atenciociudadana.gencat.cat/ca/comunicacio-clara/

Accessibilitat

atenciociudadana.gencat.cat/ca/serveis/webs/accessibilitat/

Recursos sobre comunicació a les entitats

xarxanet.org/etiquetes/general/pla-de-comunicacioxcn.cat/recursos/eines-basiques-de-comunicacio-per-entitats-ambientals-jornada-formativa/

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

xarxanatura2000entitats.accioclimatica@gencat.cat

Edició: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural

Data d'edició: abril de 2024.

Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada (by-nc-nd) o CC by-nc-nd: No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades per altres persones que no siguin les propietàries dels drets. És la llicència més restrictiva, ja que només permet que altres persones es descarreguin l'obra i la comparteixin amb d'altres sempre que en reconeixin l'autoria, però sense fer-ne modificacions ni ús comercial.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>